

Lene Vestrum Kirkhus og Raymond Sauvage

Arkeologisk undersøkelse, Fantebrauta – Horgheim E136, Rauma, Møre og Romsdal

**NTNU Vitenskapsmuseet
arkeologisk rapport 2017-5**



NTNU Vitenskapsmuseet arkeologisk rapport 2017:5

Lene Vestrum Kirkhus & Raymond Sauvage

**Arkeologisk undersøkelse Fantebrauta–
Horgheim E136, Horgheim, Rauma
kommune, Møre og Romsdal**

NTNU Vitenskapsmuseet arkeologisk rapport

Dette er en elektronisk serie fra 2014. Serien er ikke periodisk, og antall nummer varierer per år. Rapportserien benyttes ved endelig rapportering fra prosjekter eller utredninger, der det også forutsettes en mer grundig faglig bearbeidelse.

Tidligere utgivelser: <http://www.ntnu.no/vitenskapsmuseet/publikasjoner>

Referanse

Kirkhus, L. V. 2017: NTNU Vitenskapsmuseet arkeologisk rapport 2017:5. Arkeologisk undersøkelse av Fantebrauta – Horgheim E136, Rauma kommune, Møre og Romsdal

Trondheim, april 2017

Utgiver

NTNU Vitenskapsmuseet
Seksjon for arkeologi og kulturhistorie
7491 Trondheim
Telefon: 73 59 21 16/73 59 21 45
e-post: post@vm.ntnu.no

Ansvarlig signatur

Bernt Rundberget (instituttleder)

Kvalitetssikret av

Ellen Grav Ellingsen (serieredaktør)

Publiseringstype

Digitalt dokument (pdf)

Forsidefoto

Profilvegg ID 4044 med prøver, Da 60616_43, Foto: Lene V. Kirkhus, NTNU Vitenskapsmuseet

www.ntnu.no/vitenskapsmuseet

ISBN 978-82-8322-104-6
ISSN 2387-3965

Sammendrag

Kirkhus, L. V. og R. Sauvage: 2017. NTNU Vitenskapsmuseet arkeologisk rapport 2017:5. Arkeologisk undersøkelse, Fantebrauta – Horgheim E136, Horgheim, Rauma kommune, Møre og Romsdal

Høsten 2016 utførte NTNU Vitenskapsmuseet arkeologisk undersøkelse på Horgheim 65/1 i forbindelse med skredsikringstiltak på strekningen Fantebrauta - Horgheim E 136 (Askeladden ID: Horgheim 178581). Målet med undersøkelsen var å dokumentere jordbruksaktiviteten på lokaliteten Fantebrauta. Det ble avdekt 2970,871 m², og gravd ca. 219 m² sjakter med varierende dybde (1 - 3 meter). Det ble påvist 4 dyrkingshorisonter. Den eldste dyrkingshorisonten ligger 2,5 meter under dagens overflate. Lagene var avbrutt av ras- og flomhendelser.

Nøkkelord: skredsikring – Fantebrauta – Rauma – Jordbruk - dyrkingslag

Lene Vestrum Kirkhus & Raymond Sauvage, NTNU Vitenskapsmuseet, Institutt for arkeologi og kulturhistorie, NO-7491 Trondheim

Summary

Kirkhus, L.V. & Sauvage, R. 2017: NTNU Vitenskapsmuseet arkeologisk rapport 2017:5. Arkeologisk undersøkelse, Fantebrauta – Horgheim E136, Horgheim, Rauma kommune, Møre og Romsdal

In autumn 2016 performed NTNU Museum archaeological survey on Horgheim 65/1 in connection with avalanche safety measures on the stretch Fantebrauta - Horgheim E 136 (ID: Horgheim 178581). The aim of the study was to document agricultural activity called subfield 3 and subfield 4. It was denuded 2970.871 m² and dug about 219 m² shafts of varying depth (1-3 meters). It was detected 4 cultivation horizons. The oldest 2.5 meters below the current surface. Cultivation teams was interrupted by landslides and flooding events.

Key words: landslide prevention – Fantebrauta – Rauma – Agriculture – cultivation layer

Lene Vestrum Kirkhus & Raymond Sauvage, Museum of Natural History and Archeology, The Norwegian University of Science and Technology, NO-7491 Trondheim, Norway.

Arkivreferanser

Intrasisnr	2016/172
AskeladdenID	178581
Saksnummer (ePhorte)	2015/20929
Aksesjonsnummer	2016/172
Tilvekstnr	T27453
Fotonr	Da60619
Kartskapnr	10882-10889

Fylke	Møre og Romsdal
Kommune	Rauma kommune
Gårdsnavn	Horgheim
Gårdsnummer	65
Lokalitet	Fantebrauta
Kulturminnetype	Bosetning- og aktivitetsområde
Datering	eldre bronsealder - jernalder

Innhold

Sammendrag	4
Summary	5
Arkivreferanser	7
1. Bakgrunn for undersøkelsen	10
1.1. Områdebeskrivelse	10
1.2. Fjell, dal, flom og skred	12
1.3. Kulturhistorisk bakgrunn og tidligere registreringer	15
2. Undersøkelsens rammer	18
2.1. Tid, deltagere	18
2.2. Problemstillinger	18
2.3. Metode	19
2.4. Dokumentasjon	19
3. Undersøkelsen	21
3.1. Beskrivelse av delfelt 3	23
3.1.1 Anleggspor og natur	25
3.1.1 Sjaktene på delfelt 3	30
3.1.1 Sjakt 3889	Feil! Bokmerke er ikke definert.
3.2. Beskrivelse av delfelt 4	37
3.1.1 Kokegroper og nedgravinger	Feil! Bokmerke er ikke definert.
3.3. Profiler	Feil! Bokmerke er ikke definert.
4. Funnmateriale	44
4.1. Gjenstandsfunn	44
4.2. Naturvitenskaplige prøver og analyser	44
Kullprøver	44
Jordmikromorfologiprøver	45
Makrofossilprøver	46
Pollenprøver	46
5. Resultat	47
6. Litteratur	48
7. Vedlegg	48

Figurliste

Figur 1 Undersøkellesområde.....	11
Figur 2 Dronefoto. Området vest for lokaliteten.....	12
Figur 3 NVE Atlas. Ustabile fjellparti og utløpssoner.....	13
Figur 4 Kulturminner på Horgheim.....	15
Figur 5 De 4 delfeltene på Horgheim 65/1.	16
Figur 6 Oversikt over dateringene gjort under fylkeskommunens arkeologiske registreringer.....	17
Figur 7 Ansatte i undersøkelsesperioden.....	18
Figur 8 Da60619_14 Arbeidsbilde:.....	20
Figur 9 Oversikt over undersøkelsesområdet merket med rødt.....	21
Figur 10 DJI_0476 Oversiktsbilde av lokaliteten tatt med drone.....	22
Figur 11 Da60619_062 Avdekking av delfelt 3.....	23
Figur 12 Anleggsspor på delfelt 3.....	25
Figur 13 Da60619_010 D-form struktur natur.....	26
Figur 14 Dronefoto DJI_0483. Oversikt over nordlige del av delfelt 3.....	27
Figur 15 Da60619_020 Eksempel på utydlige anleggsspor.....	27
Figur 16 Da60619_048 Strukturene etter snitting.....	28
Figur 17 Da60619_021 ID 2625 kokegrop/nedgravning.....	29
Figur 18 Da60619_023 ID 2625 snittet.....	29
Figur 19 Oversikt over sjakter, profiler og tegnede seksjoner.....	30
Figur 20 Da60619_09 En prøvegrop.....	31
Figur 21 Da60619_103 En seksjon i nordlige del av profilen ble dokumentert ID 4042.....	32
Figur 22 Rentegning av ID 4042. Prøvene er markert med ID nummer i felt.....	33
Figur 23 Da60619_41 ID 4044 med jordmikromorfologiprøver blir tatt i kubina-bokser.....	34
Figur 24 Rentegning av ID 4044.....	35
Figur 25 Kullprøver tatt i ID 4044.....	36
Figur 26 Makrofossilprøver tatt i ID 4044.....	36
Figur 27 Da60617_108. ID 4102.....	37
Figur 28 Da60619_052 Avdekking av delfelt 4.....	38
Figur 29 Kontekster på delfelt 4.....	39
Figur 30 Da60619_001 Profilfoto av ID 411.....	40
Figur 31 Da60619_88 Profilfoto av ID 456.....	41
Figur 32 Rentegning av ID 456.....	41
Figur 33 Sjaktene på delfelt 4.....	42
Figur 34 Da60619_112 Sjakt 4024 i delfelt 4.....	43
Figur 35 Oversikt over innsendte kullprøver.....	44
Figur 36 Jordmikromorfologiprøver.....	45
Figur 37 Oversikt over innsendte jordmikromorfologiske prøver.....	46
Figur 38 Oversikt over innsendte makrofossile prøver.....	46
Figur 39 Oversikt over kasserte pollenprøver.....	46

1. Bakgrunn for undersøkelsen

Den arkeologiske undersøkelsen ble gjort i forbindelse med Statens Vegvesens tiltak for å utbedre og gjøre skredsikringstiltak ved Fantebrauta – Horgheim E136, i Rauma kommune, Møre og Romsdal. Området er svært rasutsatt, og i Statens Vegvesens skredsikringsplan av 2011 har et rassikringstiltak i området høy prioritet (Statens Vegvesen- skredsikringsplan 2011)

Statens Vegvesen region midt, har i samarbeid med Rauma kommune, utarbeidet en reguleringsplan (detaljplan) om rassikring langs E136 ved rasløpene Fantebrauta og Dølsteinsfonna. Møre og Romsdal fylkeskommune gjennomførte en arkeologisk registrering av planområdet i 2014. Det ble dokumentert en rekke bosetnings- og aktivitetsområder innenfor planområdet (Sanden 2014).

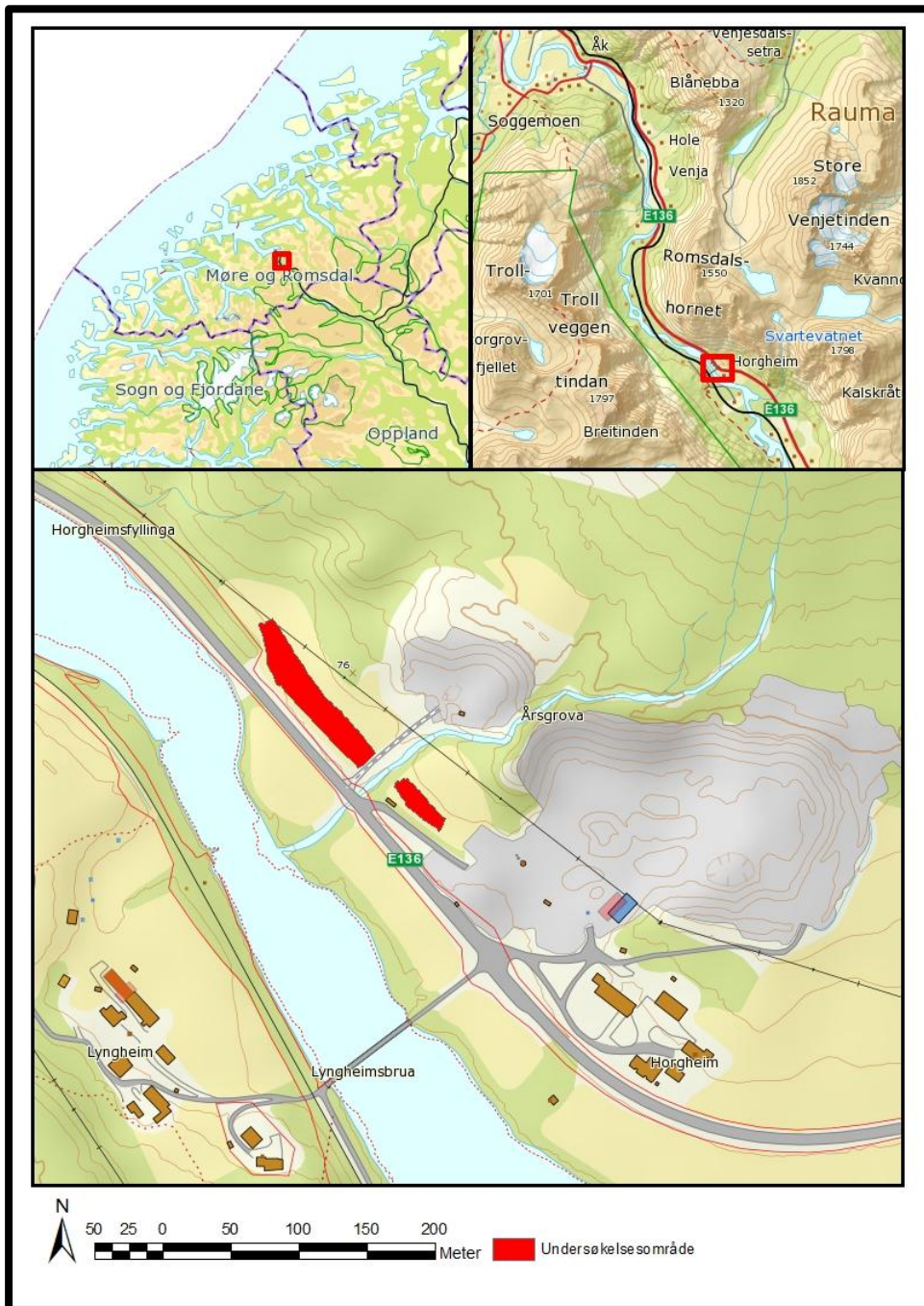
Reguleringsplanen var i konflikt med 2 påviste bo- og aktivitetsområder fra bronsealder/ jernalder (Askeladden ID 178581 og ID 178512). Etter anbefaling fra NTNU Vitenskapsmuseet innvilget Riksantikvaren dispensasjon i henhold til kulturminnelovens §8.4 for deler av både ID178581 og ID 178512.

Planområdet for rassikringen strekker seg fra Lyngheimsbrua i Horgheim til Skjerveplassen ved Fantebrauta. Dette er en strekning på 1,8 km. NTNU Vitenskapsmuseet utførte i oktober 2016 en arkeologisk undersøkelse av Horgheim ID 178581, delfelt 3 og delfelt 4 i henhold til vilkårene i dispensasjonen. Området som ble undersøkt ligger like nord for Lyngheimsbrua på eiendommen Horgheim gbnr 65/1 i Rauma kommune i Møre og Romsdal.

Bronsealder
Eldre bronsealder (1700-1100 f.Kr.)
Yngre bronsealder (1100-500 f.Kr.)
Jernalder
Eldre jernalder (500 f.Kr. – 575 e.Kr.)
Førromersk jernalder (500 f.Kr.-0)
Romertid (0-400 e.kr.)
Eldre romertid (0-150 e.Kr.)
Yngre romertid (150-400 e.Kr)
Folkevandringstid (400-575 e.Kr.)
Yngre jernalder (575-1030 e.Kr.)
Merovingertid (575-800 e.Kr.)
Vikingetid (800-1030 e.Kr.)

Figur 1: Periodetabell. Illustrasjon: NTNU Vitenskapsmuseet

1.1. Områdebeskrivelse



Figur 1 Undersøkellesområde. Lokalteten Fantebrauta på gården Horgheim 65/1

Kart: Lene V. Kirkhus, NTNU Vitenskapsmuseet

Lokaliteten Fantebrauta ligger 2 mil sørøst for Åndalsnes, og midt i dalføret Romsdalen mellom bratte og høye fjell på hver side. Fra Lesjaskogvatnet og nedover i dalen renner den 6,4 kilometer lange elva Rauma. Elva er en av de største elvene i Møre og Romsdalen. Langs elva Rauma går E136 som forbinder Gudbrandsdalen og Dovrefjell, og er en viktig ferdselsåre i Møre og Romsdal. Den 114 kilometer lange toglinjen "Raumabanen" går parallelt med E136 fra Dovre til Åndalsnes.

Undersøkellesområdet ligger rett sør for foten av Romsdalshorn (1550 moh.), med Oskartinden (1536 moh.) ligger øst, Breitinden (1795 moh.) med det ustabile fjellpartiet «Mannen» 1294 moh. i vest. Lokaliteten ligger like før en innsnevring av dalføret, og området er utsatt for ras, skred og steinsprang fra de bratte fjellene på begge sider. Den fruktbare jorda på lokaliteten har i moderne tid blitt brukt som dyrkamark, mens det like sørvest for lokaliteten er et masseuttak.

Opprinnelsen til navnet Horgheim kan stamme fra norrøne *horgr*, som er tolket til et sted for hedensk gudedyrkelse eller fjelltopp (Olsen 1926:44). Her kan betydningen ha en dobbel funksjon. Feltet ligger ved foten av Romsdalshorn og er omkranset av høye spisse fjell rundt, både i nordvest og i sør for lokaliteten er gravfelt med hedensk gravskikk. Begge gravfeltene ligger på gården Horgheim.

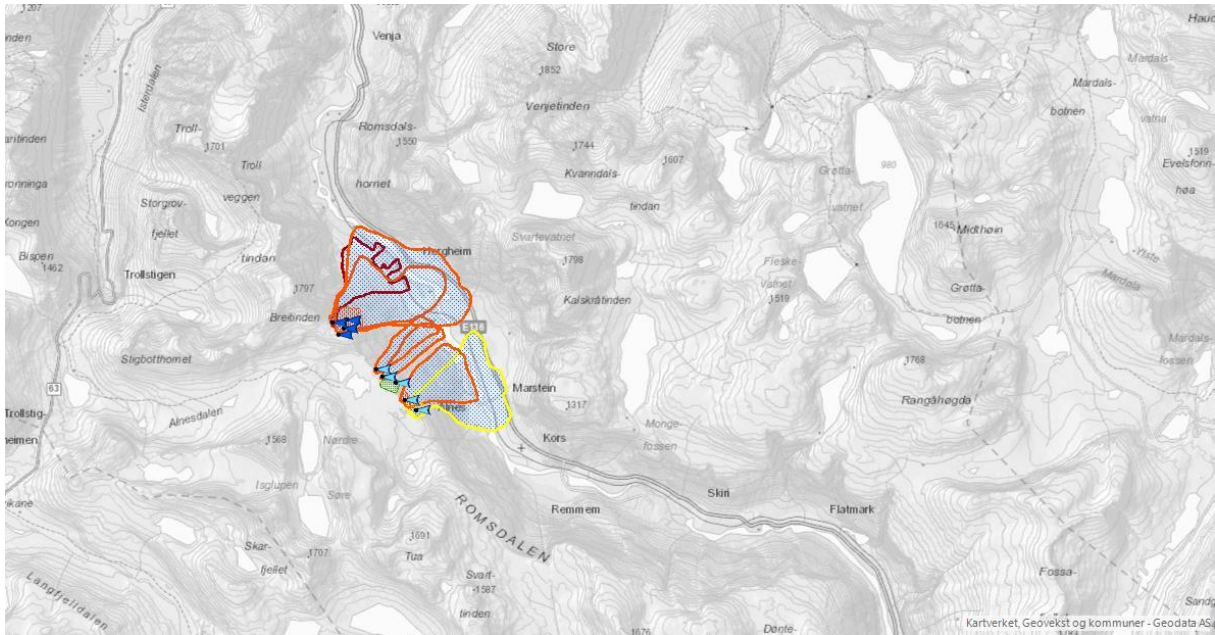


Figur 2 Dronefoto. Området vest for lokaliteten. Foten av Romsdalshorn til høyre.

Foto: Kristin Eriksen, NTNU Vitenskapsmuseet

1.2. Fjell, dal, flom og skred

Hele Romsdalen er utsatt for vær og vind, dalen er relativt smal, fjellene høye og slipper lite sollys inn i dalen på høst og vinter. Elva Rauma renner stadig over sine bredder og oversvømmer landjorda, og fra fjellene er det stadig fare for skred og steinsprang. Men her har det helt siden førhistorisk tid vært bosetning og jordbruksaktivitet.



Figur 3 NVE Atlas. Ustabile fjellparti og utløpssoner. Rundt Horgeheim (NVE Atlas)

De dype og lange dalene i Møre og Romsdal er et resultat av at masser fra svakhetssoner i fjellene gradvis har blitt gravet ut av elveløp før siste istid, og i løpet av den siste istid (Bryhni 1977:100). I Norge er fjellsidene ofte dekket av morenemateriale som ble avsatt av breene under siste istid. Disse massene er kan variere fra store steinblokker til små partikler. Mange av de store skredene skjedde like etter siste istid (ngu.no Møre og Romsdal 2015).

Ved breelavsetninger, elveavsetninger, strandavsetninger, havavsetninger og fjordavsetninger er det gode forhold for jordbruk, og områder som dette er ser ut til å være foretrukket brukt til dyrking. Massene består av tørre og løse jordarter, og lite fuktighetskrevene vekster trives (Thoresen 2000:53).

Siden 2005 har NGU foretatt en systematisk kartlegging og overvåkning av ustabile fjellpartier i Møre og Romsdal. Fylket har flest registrerte fjellskred i Norge, og Romsdalen er et utsatt område med sine bratte og høye fjell langs hele dalen. Bare i Romsdalen er det avsetninger fra 10 store fjellskred siden siste istid. Det er registrert 90 ustabile fjellpartier i fylket, heriblant er «Mannen» som har status høyrisiko, og overvåkes kontinuerlig (www.ngu.no Systematisk kartlegging av ustabile fjellpartier 2015). Store skred kan ha fatale følger for bebyggelsen i et område, der både menneskeliv og livsgrunnlag kan gå tapt. I 1934 ble et fjellskred utløst ved Tafjord, Norddal kommune på Sunnmøre. Massene traff fjorden med enorm kraft og utløste en tsunami. Konsekvensene var enorme, en 63 meter høy flodbølge traff land, og 40 mennesker omkom i bygdene rundt (www.ngu.no Møre og Romsdal 2015) Slike hendelser vil ha stor påvirkning for grunnlaget for jordbruk og bosetting, både befolkningsmessig, når det gjelder beiteområder, dyrkingsområder, men vil også forandre landskapet/ topografien rundt. Området kan være lagt brakk over lengre perioder, før en igjen kan begynne å etablere jordbruk og bosetting igjen.

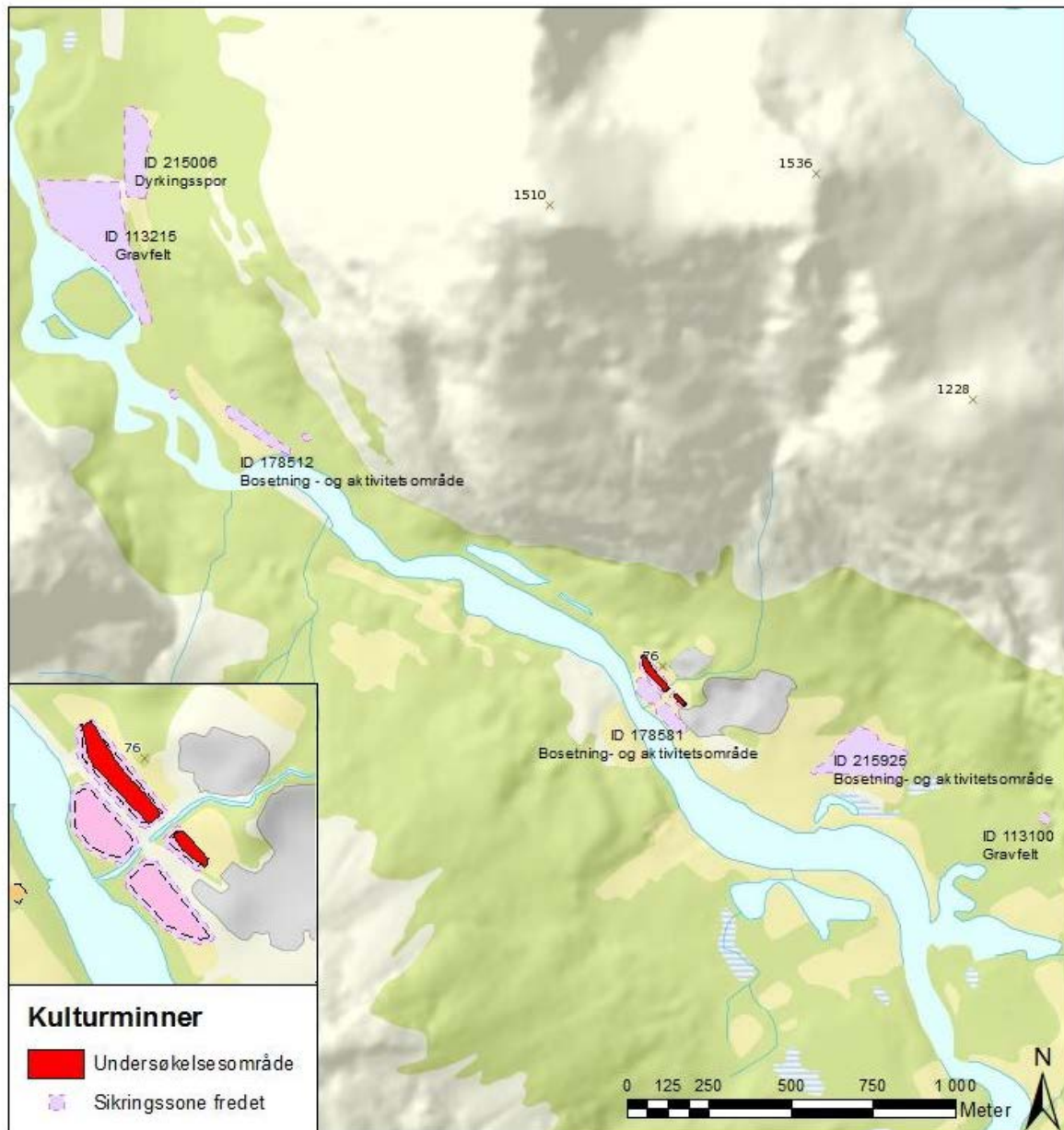
Jordskred og flomskred er vanlige skredtyper i bratt terreng. Ifølge Den nasjonale kartleggingsplanen fra NVE har jordskred og flomskred to forskjellige definisjoner. Flomskred består av store vannmengder og defineres «...som et hurtig, vannrikt, flomlignende skred som opptrer langs klart definerte elve- og bekkeløp og raviner, gjel eller skar der det vanligvis ikke er permanent vannføring. Vannmassene kan rive løs og transportere store mengder løsmasser, større steinblokker, trær og annen vegetasjon i og

langs løpet», jordskred inneholder mindre vannmengder og blir definert som «...et skred som ofte starter med en plutselig utglidning, eller med et gradvis økende sig, i vannmettede løsmasser og utløses som regel i skråninger brattere enn ca. 25 graders helning. Jordskred i bratt terreng kan ganske grovt omtales som kanaliserte eller ikke-kanaliserte jordskred.» (www.ngu.no jordskred og flomskred 2015).

Slike skred utløses gjerne av naturlige faktorer som perioder med mye regn ved sterk snøsmelting i fjellet, eller ved skogbranner, og ved forvitring som gjør jordlagene mer løse. Menneskelig aktivitet har indirekte og direkte innvirkning på skredhendelser. Ved skogdrift, overbeiting beitemark, veibygging forandres eller forsvinner vegetasjonen. Dette medfører til blant annet at røtter som tidligere holdt løsmassene stabilt og i ro, forsvinner og områdene blir mer sårbare for skred. Hvor langt et skred går ned i terrenget avhenger av vannmengden i skredmassene, og hvordan topologien er i området (www.ngu.no jordskred og flomskred).

1.3. Kulturhistorisk bakgrunn og tidligere registreringer

Rauma kommune er rik på kulturminner, og utmerker seg i NTNU Vitenskapsmuseets distrikt med flest kulturminner fra jernalder, da spesielt gravfunn fra yngre jernalder. Det er gjort flere løsfunn datert til jernalderen på Horgheim, her nevnes Håndkvern (T21496), bryne av kvartsitt (T2597) og bruddstykker av brent leire (T2498) (Berge & Henriksen 2015:5). En arkeologisk undersøkelse gjort på Våge nedre ved Romsdalsfjorden i 2014 avdekket bosetningsspor, der eldre dyrkingslag ble datert til eldre bronsealder, førromersk jernalder og merovingertid (Lorentzen 2015).

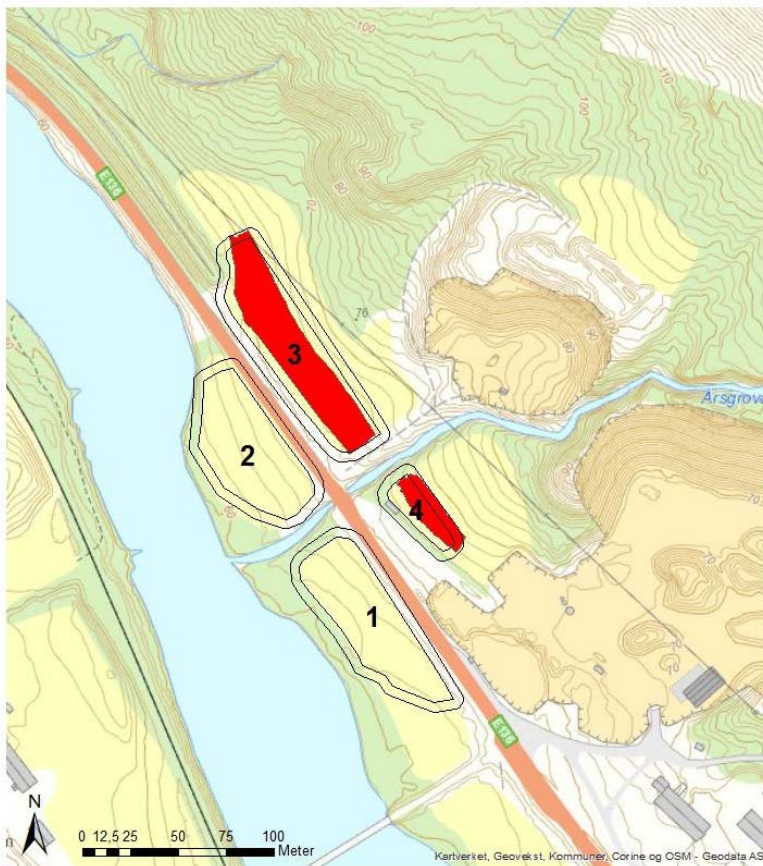


Figur 4 Kulturminner på Horgheim 65/1. Kart: Lene V. Kirkhus, NTNU Vitenskapsmuseet

Noen kilometer nordvest for undersøkelsesområdet er det største gravfeltet i Romsdalen registrert med 111 registrerte gravminner og 6 tufter, hvorav 3 av tuftene synes tydelige i terrenget (ID113215), det er også kjent et gravfunn datert til folkevandringstid (T18500). Omkring 1 km nordvest for undersøkelsesområdet er det registrert bosetnings og aktivitetsflate med flere dyrkingslag, ardspor og kokegroper. (Askeladden ID178512). Her ble det eldste dyrkingslaget datert til Cal 540-395 BC.

På gården Lyngjem (91) som ligger på vestsiden av undersøkelsesområdet og for elva Rauma, ble det gjort funn av en skjelletgrav fra yngre jernalder. I graven var det blant annet et enegget sverd, økseblad, korde og løvkniv. Funnene ble gjort 1,5 meter under overflaten og er trolig en branngrav (Askeladden ID59722, T11315:a-d). Litt sør for denne ble det gjort funn av gjenstander som trolig stammer fra et brannflak datert til yngre jernalder. Her besto funnet av sverd, spydspiss, øks, samt fragmenter av skjoldbule, pilspisser, gryte, lå, sigd, saks, kniv, holk og bryne (Askeladden ID 57239, T16143:a-n)

Sørvest for undersøkelsesområdet (Askeladden ID215925) er det registrert et bosetningsaktivitetsområde med 49 strukturer. Her ble det gjort funn av 8 kokegroper, 6 groper, 3 grøfter. I en kokegropene ble det gjort funn av del av en dreiekvern. Det ble registrert flere fossile dyrkingslag som er datert til eldre bronsealder, yngre bronsealder, førromersk jernalder og folkevandringstid.



**Figur 5 De 4 delfeltene på Horgheim 65/1. Flateavdekte områder er markert med rødt.
Kart: Lene V. Kirkhus, NTNU Vitenskapsmuseet**

I 2014 utførte Møre og Romsdal fylkeskommune arkeologisk registrering av planområdet. Det ble åpnet 23 sjakter på de 4 delfeltene (Sanden 2014:21), området ble delt av praktiske årsaker, da E136 og bekkeløpet Årsgrova deler lokaliteten naturlig i fire.

På registreringen ble det påvist flere dyrkingslag og anleggsspor på de 4 delfeltene. To kokegrop som ble dokumentert på delfelt 1 og delfelt 3, ble datert til overgangen fra folkevandringstid-ynge romertid (Sanden 2014:47). På delfelt 2 som ligger like sørvest for delfelt 3 ble et dyrkingslag 1,6 meter ned i profilen datert til yngre bronsealder (Sanden 2014:43). På delområde 1 ble et dyrkingslag, 1,20 meter ned i profilen datert til yngre bronsealder - førromersk jernalder (Sanden 2014:32). Se figur 6.

Dette vitner om en gjentakende bruk av området siden yngre bronsealder.

Datering Cal.	Periode	Type	Delfelt/ID
1015-930 BC	Yngre bronsealder	Dyrkingslag	2
755-405 BC	Yngre bronsealder - førromersk jernalder	Dyrkingslag	1
759-405 BC	Yngre bronsealder - førromersk jernalder	Stolpehull	1
540-395 BC	Yngre bronsealder - førromersk jernalder	Dyrkingslag	ID178512
265-420 AD	Yngre romertid - folkevandringstid	Kokegrop	3
265-420 AD	Yngre romertid - folkevandringstid	Kokegrop	1

Figur 6 Oversikt over dateringene gjort under fylkeskommunens arkeologiske registreringer i 2014. Tabell: Lene V. Kirkhus, NTNU Vitenskapsmuseet

2. Undersøkelsens rammer

2.1. Tid, deltagere

Undersøkelsen foregikk i perioden 03.10.2016 - 28.10.2016. Prosjektleder var Raymond Sauvage, og Lene Vestrum Kirkhus var feltleder. Totalt var det 6 arkeologer ansatt på prosjektet i løpet av undersøkelsesperioden.

Navn	Stilling	Tidsrom
Lene Vestrum Kirkhus	Feltleder	03.10.-28.10.2016
Cornelia Albrektsen	Feltassistent/ GIS	03.10.-28.10.2016
Lill-Heidi Teigen	Feltassistent	03.10.-28.10.2016
Mats Aspvik	Feltassistent	03.10.-28.10.2016
Frode Iversen	Feltassistent	03.10.-28.10.2016
Michael James	Feltassistent	03.10.-28.10.2016

Figur 7 Ansatte i undersøkelsesperioden

Totalt ble det brukt 120 dagsverk på feltarbeidet. GIS-ansvarlig ved NTNU Vitenskapsmuseet Kristin Eriksen.

Avdekking av feltene og sjakting ble utført i løpet av perioden 04.10.-17.10.2016.

Gravemaskinentreprenør var J.O. Moen, Åndalsnes, med maskinfører Henning Nygård. Totalt ble det brukt gravemaskin i 10 dager.

2.2. Problemstillinger

Med bakgrunn i den tidligere registreringer kan det se ut til de påviste kulturminnene på feltene er tilknyttet forhistorisk bosetting- og aktivitetsområde på Horgheim. Dateringer fra anleggsspor og dyrkingslag i området viser aktivitet fra allerede fra bronsealder.

Den arkeologiske undersøkelsen av Fantebrauta tok utgangspunkt i problemstillinger utarbeidet i prosjektplanen (Berge & Henriksen 2015:9):

- 1. Hvilke mekanismer ligger bak dannelsen av dyrkingslagene på stedet? Har lagene blitt dannet som følge av jordbruksaktivitet i området over lengre tid, eller er det andre forhold som ligger bak?*
- 2. Hvor langt tilbake går dyrkingen på stedet, og er det flere faser i dyrkningsaktiviteten?*
- 3. Kan det påvises aktivitetsflater/horisonter i lagene som kan relateres til bosetning og hvilket omfang har disse sporene?*
- 4. Kan det påvises noen samtidighet/ sammenheng mellom gravfeltet på Horgheim, jordbruksaktivitet og bosetning?*
- 5. Hvilke sammenhenger kan trekkes mellom Horgheim og det som tidligere er kjent om den førhistoriske perioden i Romsdalen.*

For å belyse de forskjellige problemstillingene ble det brukt flere metoder. Problemstilling 1 og 2 ble belyst ved naturvitenskaplige prøver som jordmikromorfologi og makrofossile prøver fra de forskjellige lagene som er tolket som resultat av jordbruksaktivitet. Til datering av jordbrukshorisonter og anleggsspor har ¹⁴C-metoden blitt benyttet. Naturvitenskaplige prøver av dyrkingslagene vil potensielt kunne gi kunnskap om bruken av område over et stort tidsspenn, og kaste lys over hvilken jordbruksaktivitet som har foregått. For å belyse problemstilling 3 ble det gjennomført en maskinell flateavdekking av feltene, og anleggsspor på de avdekte flatene dokumentert og kullprøver sendt inn for datering. Problemstilling 4 vil kunne belyses nærmere når dateringsresultatene fra anleggsspor og dyrkingslagene foreligger.

Det var klart allerede i forkant av undersøkelsen at de stratigrafiske lagene var komplisert, men det ble gjort forsøk på å belyse de fleste av problemstillingene.

2.3. Metode

Undersøkelsen ble gjennomført som en maskinell flateavdekking. Denne metoden er effektiv der store flater skal avdekkes. Matjordlaget fjernes med gravemaskin, og anleggsspor vises i plan i undergrunn. Etter hvert som flatene blir avdekket, går arkeologer over den avdekte flaten med krafse og renser fra, for lettere å oppdage strukturer (Løken et al 1996).

Etter at feltene var avdekket ble det gått over de avdekte områdene med metalldetektor. Da det var en rekke skredlag like under matjorda, ble det valgt å legge flere sjakter på feltene for å oversikt over stratigrafien, og for å se hvor mange dyrkingslag lå mellom skredmassene.

Den opprinnelige planen var å grave sjaktene stratigrafisk der det lot seg gjøre. Dette for å dokumentere dyrkingslagene og eventuelle anleggsspor som lå i lagene.

Hvert stratigrafiske kulturlag ble gått over med metalldetektor. Dyrkingslagene ble dokumentert i profil med fotogrammetri og utvalgte seksjoner sjaktene det ble tegnet inn. Det ble tatt inn pollenprøver, makrofossilprøver, jordmikromorfologiprøver og ¹⁴C-prøver. Avdekte anleggsspor (kokegroper, grøfter og nedgravinger) ble fotografert i plan, målt inn digitalt. Anleggsporene ble så snittet, og dokumentert i profil med fotografi og et utvalg ble tegnet og tatt kullprøver fra.

2.4. Dokumentasjon

Alle kontekster ble gitt egne kontekstnummer og målt inn digitalt. Anleggsspor, som kokegroper og nedgravninger, målt inn digitalt før de ble snittet for hånd, og det ble tatt ut kullprøver. Anleggssporene ble beskrevet via appen Filemaker Og på iPad, som siden ble importert til Intrasis. Tydelige anleggsspor ble tegnet på millimeterpapir, og senere rentegnet i Adobe Illustrator. Originaltegningene er lagret i NTNU Vitenskapsmuseets kartskap. Bildene ble konvertert til TIF-filer og lagt i en fotobase ved Universitetsmuseenes samlingsdatabaser (MUSIT) med filmnummer Da60619.

Hele undersøkelsesområdet, alle kontekster, sjakter og anleggsspor ble målt inn digitalt. Til den digitale innmålingen ble det brukt Topcon F250 målebok og CPOOS av typen Topcon Hele undersøkelsesområde, og de stratigrafiske lagene i sjaktene, ble gått over med metalldetektor.



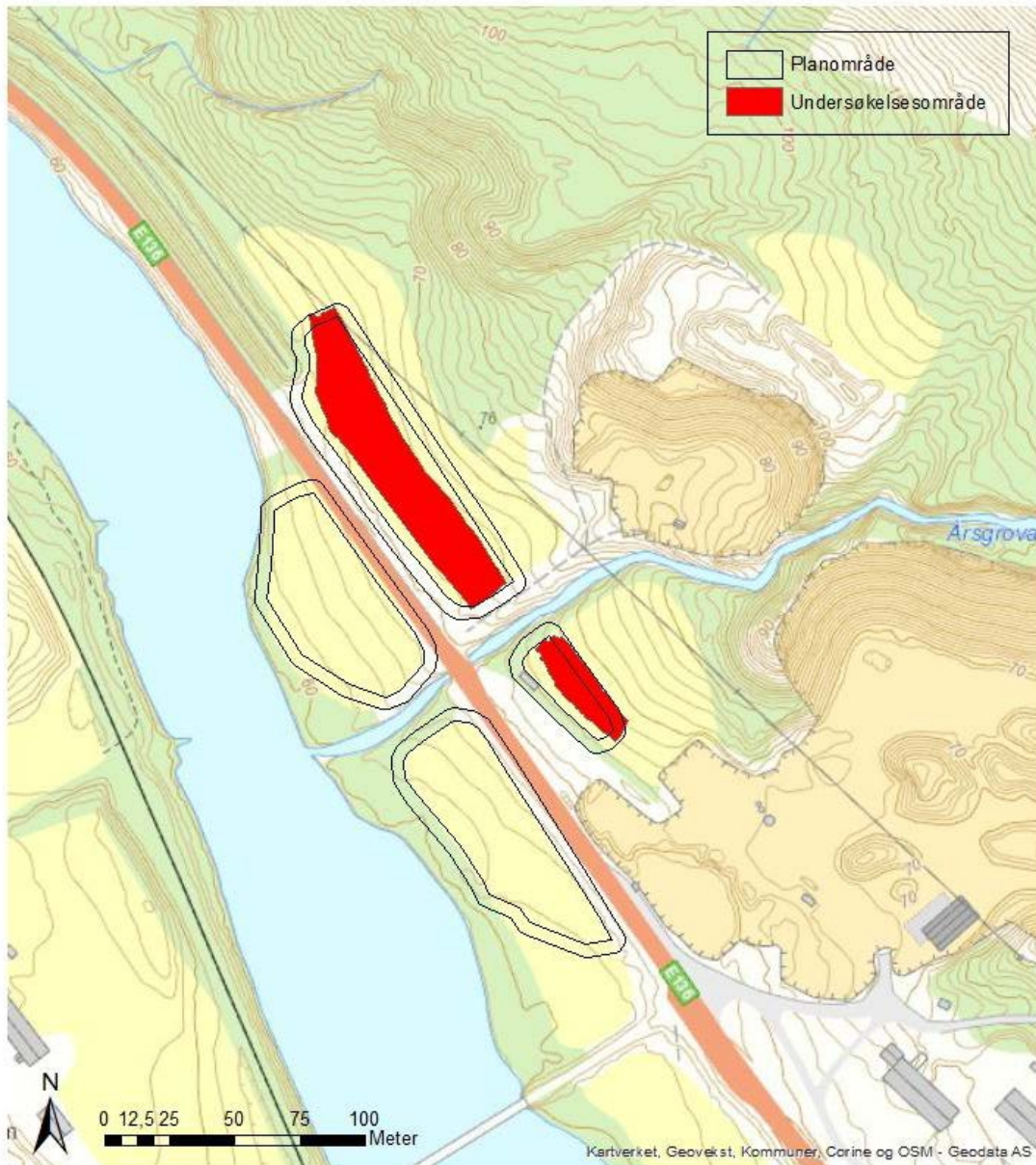
Figur 8 Cornelia Albrektsen måler inn. Da60619_14
Foto: Lill-Heidi Teigen, NTNU Vitenskapsmuseet

Profilveggene i sjaktene ble fotografert med fotogrammetri og bildene ble behandlet i Agi Soft PhotoScan Professional for å utarbeide ortofoto. Utvalgte seksjoner av profilen ble tegnet på millimeterpapir og rentegnet i Adobe Illustrator. Det har blitt utarbeidet bilder med oversikt over hvor prøver ble tatt, og oversiktsbilder over lagene i profilen.

Oversiktsfoto av undersøkelsesområde ble gjort med drone av Kristin Eriksen ved NTNU Vitenskapsmuseet.

3. Undersøkelsen

Undersøkelsen ble gjort i løpet av 4 uker i oktober 2016. Undersøkelsen startet tirsdag 04.oktober med flateavdekking. Etter hvert som større flater ble åpnet, ble anleggsspor undersøkt. Været skapte ingen hindringer i løpet av undersøkelsesperioden. Den skarpe høstsola gjorde det derimot vanskelig å se fyllskifter og anleggsspor, men når sola ut på formiddagen gikk bak de høye fjellene, ble det lettere å se de forskjellen på lagene. På slutten av undersøkelsen var det utfordringer med lite dagslys i morgenperioden. Siden lokaliteten ligger ved en sterkt trafikkert veg, og lå skjermet for innsyn bak vegvoller var det ikke mye besøk på feltet.



Figur 9 Oversikt over undersøkelsesområdet merket med rødt.
Kart: Lene V. Kirkhus, NTNU Vitenskapsmuseet

Det ble totalt funnet 11 anleggsspor feltene. Alle lå i et rødbrunt grusholdig lag som lå rett under matjord, og ligger trolig på samme nivå som de to kokegropene som ble datert til yngre romertid-folkevandringstid. I tillegg ble 22 innmålte anleggsspor avskrevet etter snitting. Disse ble relatert til dyrkingslag eller skredlag.



Figur 10 Oversiktsbilde av lokaliteten tatt med drone.
Foto: Kristin Eriksen, NTNU Vitenskapsmuseet

Målsettingen for undersøkelsen var å grave store deler av delfeltene stratigrafisk. På grunn av det tidsmessige aspektet ble det valgt å lage sjakter som skulle graves stratigrafisk, og dokumenters tilfredsstillende

Feltet skrår fra nordøst og mot sørvest, og det ble under registreringen i 2014 observert at dyrkingslaget var tykkere på i nedkanten av feltet. Strategien var å lage sjakter langs nedkanten av feltet der dyrkingslaget var tykkest. Det ble også lagt en tverrgående sjakt på feltet tilknyttet sørlige del av hovedsjakten for å kunne følge dyrkingslagene i flere retninger. Det ble til sammen brukt 4 dager på sjaktingen av begge feltene

3.1. Beskrivelse av delfelt 3

Det ble brukt 3 dager på avdekkingen av delfelt 3. Det var vanskelig å få oversikt over lagskiller på området, da det tydelig var påvirket av flere jordskred/elveavsetninger og massene stedvis var omrotet og uten klare lagskiller. Dette medførte at det var vanskelig å skille mellom natur og kultur. Anleggspor ble målt inn, gitt eget ID-nummer og dokumentert. Flere anleggspor fremsto som menneskeskapte, mens de ved snitting ble avkrefet som natur. Undergrunnen besto av rødbrun grus, med større områder som var preget av skredmasser og omroting. Rensing av feltet pågikk i takt med avdekkingen. Det ble ikke gjort gjenstandsfunn på feltet.

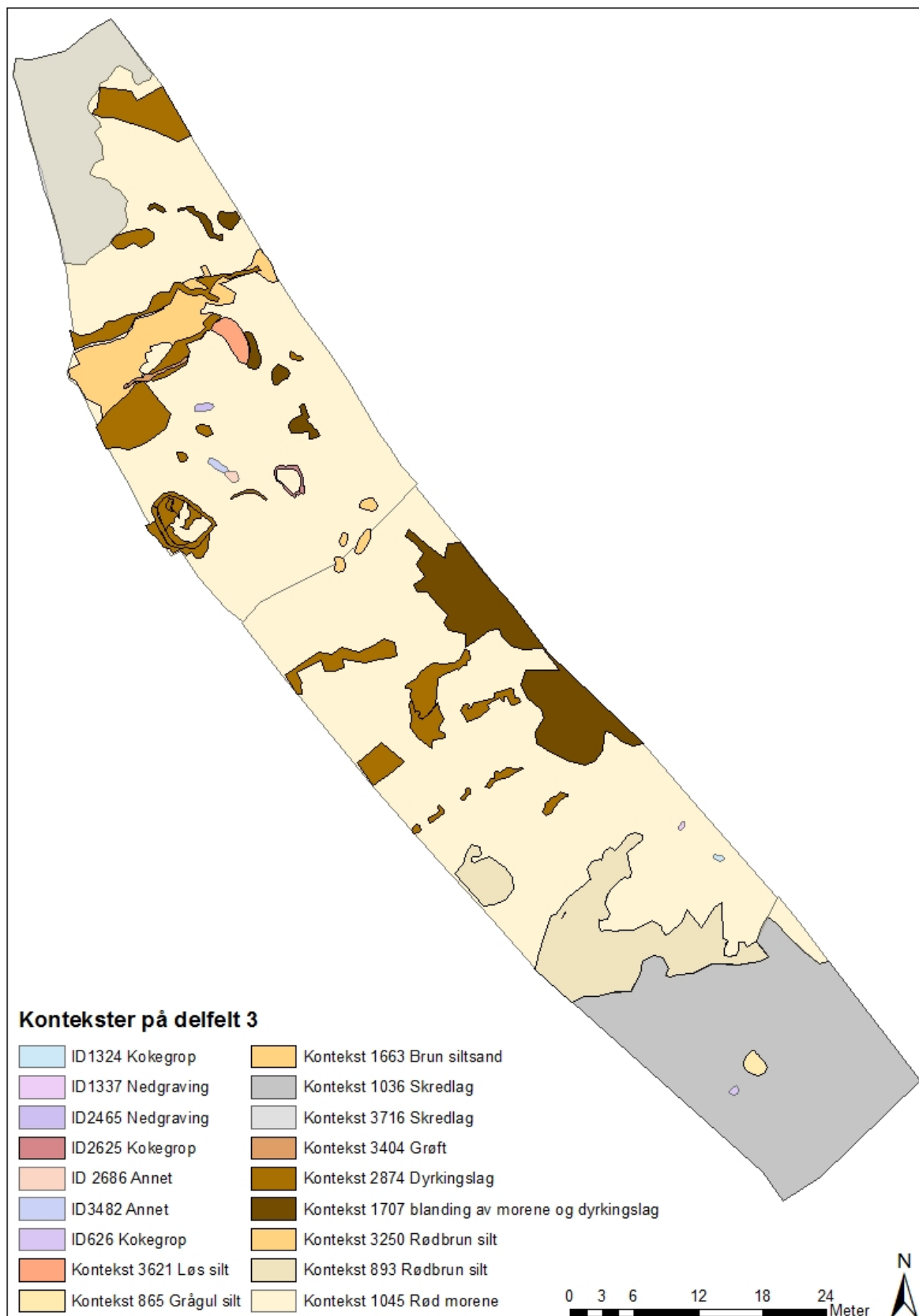
Avdekt areal: 2426,921 m²
Antall anleggspor funnet: 8
Anleggsnummer brukt dette felt:
Antall hus: 0



Figur 11 Avdekking av delfelt 3. Da60619_062
Foto: Frode Iversen, NTNU Vitenskapsmuseet

Avdekkingen av feltet foregikk i perioden 06.10. - 11.10, og ble påbegynt i den sørvestlige delen av feltet. Rett under matjorden dukket det opp grå skredmasser med mye steiner av variert størrelse (**ID 1036**). Grunneier har opplyst at det hadde gått et skred i dette området for noen år tilbake, som vi mener er bakgrunnen for dette laget. Midt inne i dette raslaget var undergrunnen rødbrun og ikke preget av mye store steiner (**Kontekst 893**). Store deler av feltet besto av rød morene (**Kontekst 1045**), med en rekke små dyrkingslags som lå i groper i terrenget. Disse små lommene ble ikke målt inn digitalt, men dyrkingslag av større omfang ble målt inn (**Kontekst 2874**). I den nordlige delen av feltet var det flere områder som var preget av forstyrrelser (se figur 12).

3.1.1 Anleggsspor og natur



Figur 12 Anleggsspor på delfelt 3. Kart: Lene V. Kirkhus, NTNU Vitenskapsmuseet



Figur 13 D-form struktur natur. Da60619_010.
Foto: Lill-Heidi Teigen, NTNU Vitenskapsmuseet

De fleste strukturene som ble undersøkt på delfelt 3 viste seg ved snitting at det ikke var menneskeskapt, men besto av ras og morenelag, der dyrkingslag og steiner har lagt seg ned i groper i terrenget. Dette gjorde at det så ut som om det var en struktur i plan, men som ble avskrevet etter snitting. Flere av strukturene kunne tyde på at dette var bunn av kokegroper, men konteksten var for utydelig til å dokumentere ytterligere og for usikre til å ta ut kullprøver.



Figur 14 Dronefoto over nordlige del av delfelt 3.
Foto: Kristin Eriksen, NTNU Vitenskapsmuseet



Figur 15 Eksempel på utydelige anleggsspor. Mulige kokegroper, avskrevet etter snitting.
Da60619_020.
Foto: Mats Hansen Aspvik, NTNU Vitenskapsmuseet



Figur 16 Strukturene etter snitting. Disse ble avskrevet, trolig har stein lagt seg i naturlige groper i terrenget. Da60619_048. Foto: Mats Hansen Aspvik, NTNU Vitenskapsmuseet

Flere av strukturene på feltet kan opprinnelig ha vært kokegroper, som har blitt forstyrret av moderne jordarbeider (pløying) og naturlige hendelser. Fyllmassen besto av nevestore steiner og kullholdig silt. Tre strukturer som under flateavdekkingen ble tolket som kokegroper, lå i et område der matjordslaget var veldig tynt hadde blitt forstyrret av moderne plogspor. Her ser det også ut til at det er en del forstyrrelser i form av skredmasser, vannsig og en moderne grøft. Etter snitting ble det tolket som dyrkingslag som har lagt seg i naturlige lommer i terrenget. Det ble derfor valgt å ikke at prøver fra disse, og flere av disse ble avskrevet da de var for utydelige til å dokumenteres som anleggspor.

ID 2625 er en stor kokegrop som var 230 cm bred og 330 cm lang, og 20 cm dyp. Ytterkanten på strukturen hadde en mørk siltholdig masse, med rødbrun løs grus i en forsenkning i senter av strukturen. Det ble valgt å rense bort det rødbrune morenelaget på halve strukturen som lå over de mørke massene for å få en oversikt over strukturens utstrekning. Under snitting ble det gjort funn av brent bein og hasselnøttskall, og det tatt ut kullprøve (T27453:7). Under den rødbrune løse grusen var det et rødbrunt siltlag. Dette kan være bunnlaget av gruslaget over. Fyllmaterialet i det nederste laget besto av et kullholdig silt- og sandlag med en del nevestore og større varmepåvirket steiner. Da strukturen ligger under et rødbrunt gruslag som likner undergrunn på resten av feltet, kan den trolig være eldre enn den daterte kokegropen lengre sør på feltet.

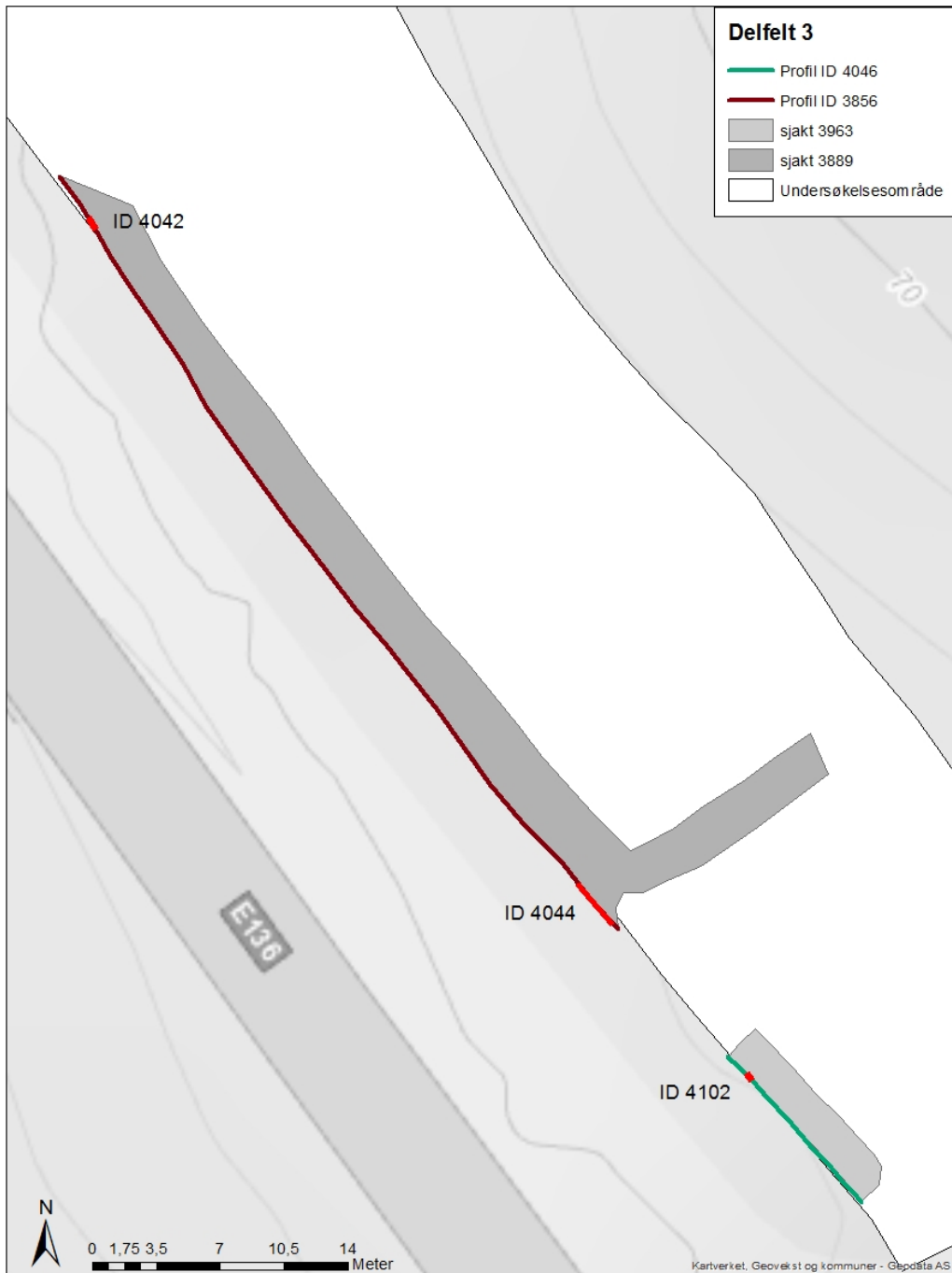


Figur 17 ID 2625 kokegrop/nedgravning. Da60619_021
Foto: Mats Hansen Aspvik, NTNU Vitenskapsmuseet



Figur 18 ID 2625 snittet. Da60619_023 Foto: Mats Hansen Aspvik, NTNU Vitenskapsmuseet

3.1.2 Sjakter på delfelt 3



Figur 19 Oversikt over sjakter, profiler og tegnede seksjoner.
Kart: Lene V. Kirkhus, NTNU Vitenskapsmuseet

Det ble gjort forsøk på å følge de stratigrafiske lagene under sjaktingen, men på grunn av en rekke skred-/raslag ble det hovedsakelig fokusert på grave dyrkingslagene stratigrafisk. Det ble ikke påvist anleggspor i lagene. Dyrkingslaget som lå dypest var over 2,5 meter ned under matjorda i sørlige del av sjakten, og strakk seg videre helt nord i sjakten. Flere steder ble laget brutt av skredmasser. Skredmassene vist som store lommer med grus i profilen.

For å se om det var ytterligere dyrkingslag lengre ned i massene, ble det gravd en prøvegropp i sørvestlig del av sjakt 3889. Denne var 1,5 meter dyp, men det ble ikke påvist ytterligere kulturlag lengre ned i grunnen. Det ble lagt en tverrsjakt for å få oversikt over stratigrafien i øst-vestlig retning for å se om hvordan de stratigrafiske lagene lå i den svake skråningen av feltet, og i forhold til skredretninger. De stratigrafiske lagene var forstyrret av mange store og små skredlag/flom, og stratigrafien var kompleks.



Figur 20 En prøvegropp ble gravd for å se om flere dyrkingslag var i undergrunnen. Da60619_09
Foto: Mats Hansen Aspvik, NTNU Vitenskapsmuseet

3.1.3 Profil 3856

Profil **ID 3856** ble lagt nordøst-sørvest gående parallelt med E136, på vestre vegg i sjakt 3889. Hovedtyngden av dokumentasjonen av de stratigrafiske lagene ble gjort langs denne profilen. Profilveggen var ca. 52 meter lang, med varierende høyde på 1 - 3 meter. For å dokumentere de stratigrafiske lagene ble 2 seksjoner i profilen valgt ut for dokumentasjon; ID 4042 og ID 4044.

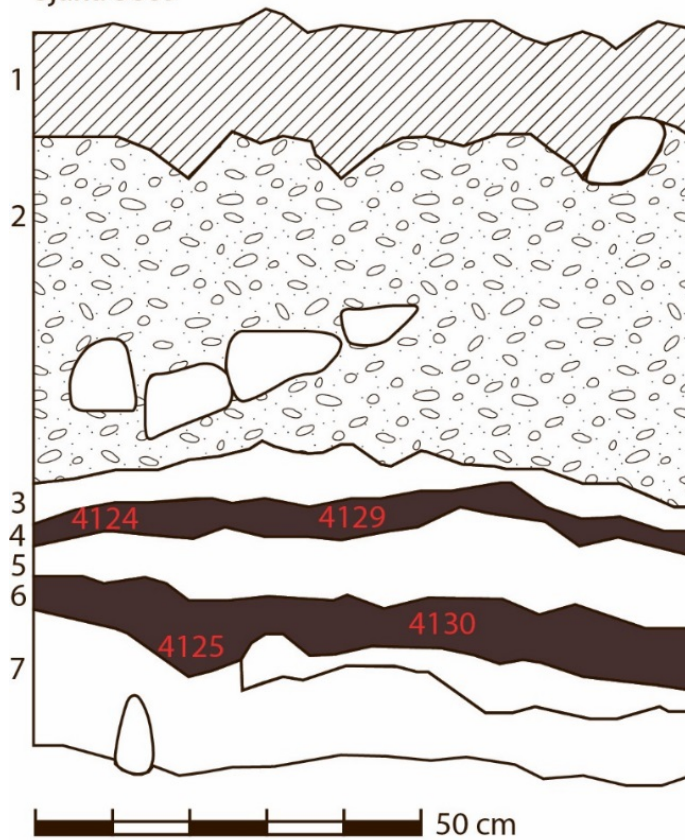
Profil ID 4042: I nordlige del av profilen ble en 80 centimeter seksjon dokumentert ved fotografi, tegning og det ble tatt ut makro- og kullprøver fra dyrkingslagene i profilen. Prøvene har magasinnummer T27453:13,14,28 og 28.

Her går dyrkingslagene mye høyere opp i profilen enn det gjør i sørlig ende av profil 3856. Dyrkingslaget skråer gradvis opp nordover i profilen, og er ved ID 4042 bare 70 centimeter under matjorda. Det kan se ut til at det i den nordlige delen av feltet ikke har vært preget av like mange og store skredhendelser enn det er lengre sør på feltet. Det er imidlertid skredmasser over dyrkingslagene, og på de resterende flateavdekte områdene i nord ser lagene omrotet ut. Dette kan forklares med at det er ytterkant av skredene.



Figur 21 En seksjon i nordlige del av profilen ble dokumentert ID 4042. Kull- og makrofossileprøver ble tatt fra de mørke lagene. Da60619_103
Foto: Michael James, NTNU Vitenskapsmuseet

Kutt: 4042
Profil: 3856
Sjakt: 3889



Målestokk 1:10

1. Matjord
2. Raslag med lys rødbrun sand
3. Siltlag, rødbrun
4. Kullag/kullinse, dyrkingslag
5. Silt, gråbrun
6. Kullag, dyrkingslag
7. Silt, rødbrun

Kullprøver:

ID 4124 (T27453:13)

ID 4124 (T27453:14)

Makro:

ID 4129 (T27453:27)

ID 4130 (T27453:28)

Figur 22 Rentegning av ID 4042. Prøvene er markert med ID nummer i felt. Magasinnummer står i parentes. Rentegnet av Lene V. Kirkhus, NTNU Vitenskapsmuseet

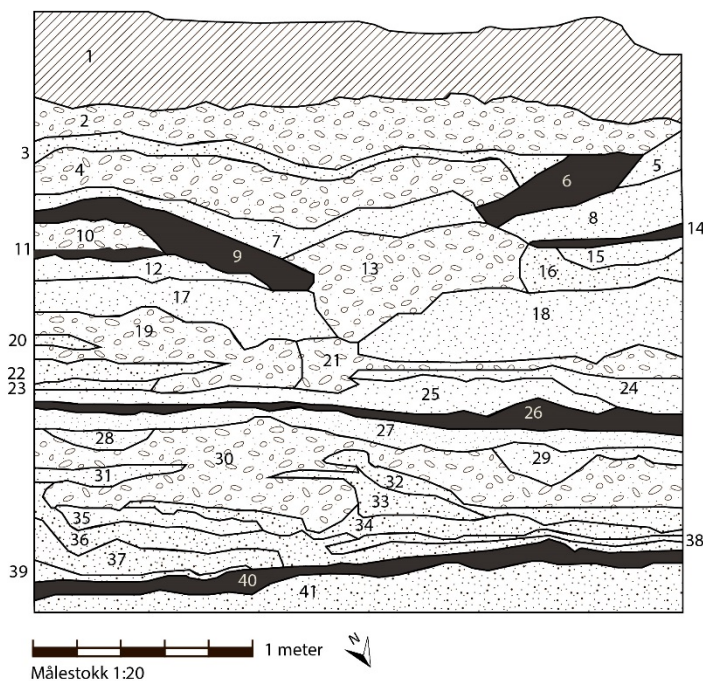
Profil ID 4044: I den sørlige del av profil 3856 ble et 3 meter langt seksjon dokumentert. Profilveggen ble dokumentert med tegning og fotografi. Makro og kullprøver ble tatt fra dyrkingslag/ kullinser i profilen. Det ble tatt ut tatt ut pollen- og jordmikromorfologiprøver fra dyrkingslag og lag tilknyttet disse.



Figur 23 ID 4044 med jordmikromorfologiprøver blir tatt i kubina-bokser. Da60619_41
Foto: Lene V. Kirkhus, NTNU Vitenskapsmuseet

Profilen viser at det har foregått en rekke naturlige forstyrrelser på området (se figur 24). De finkornete feltene på profiltegningen består av en siltholdig masse. Disse er trolig avsatt ved flomhendelser av mindre energi som følge av oversvømmelser fra elva Rauma. De mer grovkornete lagene består av en grå grusholdig masse, og kan trolig relateres til flomhendelser, eller dannet av vannstrømmer (geologisk betegnelse: Water flows) som har transportert med seg grus og sand fra områder lengre oppe. Disse lagene er avsatt etter hendelser med stor energi fra hoveddalen eller fra dalsidene. De mørkebrune lagene representerer mulige jordbruks-/dyrkingshorisonter, og lagene markert med steiner stammer trolig fra jordskred/rashendelser. Langs hele profil 3856 er det store kanaliserte avsetninger, disse framstår som lommer på omlag 4x2 meter, og består av grå grus og steiner. Lommene representerer jordskred (geologisk betegnelse: Debris flow) fra dalsiden. Massene fulgte topografien i området, og gikk ned i kanaler som allerede var i landskapet. Kanalene er resultat av eldre hendelser ofte med høy energi, og ble til når skråningen var mer aktiv (mer vann og hendelser) (pers medd geolog Paula Hilger, NGU 11.04.17).

1. Matjord: brun siltholdig sand, med noe grus og små steiner
2. Raslag: Grågrus med steiner av varierende størrelse
3. Brun siltlag med små steiner
4. Raslag: grå grus med steiner av varierende størrelse
5. Lysebrun silt
6. Mørkebrun silt. Feit/fin konsistens
7. Gråbrunt siltlag (fin konsistens)
8. Grått løsmasser med steiner
9. Mørkebrun silt. Feit/fin konsistens
10. Raslag: grå grus med steiner av varierende størrelse
11. Kullinse. Gråbrunt siltlag spettet med centimeter store kullbiter
12. Brun siltlag. Fin konsistens
13. Raslag: grå grus med steiner av varierende størrelse
14. Kullinse. Gråbrunt siltlag spettet med centimeter store kullbiter
15. Mørkebrun silt
16. Mørk silt, inneholder noen små steiner
17. Gråbrunt siltlag, Fin konsistens
18. Grå silt, sandaktig konsistens
19. Raslag: Grågul grus med steiner av varierende størrelse
20. Gråbrunt siltlag, Fin konsistens
21. Siltholdig gråbrunt raslag med steiner av varierende størrelse
22. Gråbrunt siltlag, Fin konsistens
23. Brungrått siltlag, Spettet med kullflekker
24. Silt, lysebrun
25. Gråbrunt siltlag, Fin konsistens
26. Brungrått siltlag, Kullbiter synlig innimellom
27. Gråbrunt siltlag, Fin konsistens
28. Siltholdig gråbrunt raslag med steiner av varierende størrelse
29. Silt, blandet med sand
30. Raslag: Grå grus med steiner av varierende størrelse
31. Gråbrunt siltlag, Grusholdig
32. Siltholdig gråbrunt raslag med steiner av varierende størrelse
33. Gråbrunt siltlag, Fin konsistens
34. Silt, mørkebrun
35. Grå grus
36. Brungrått siltlag, Fin konsistens
37. Gråbrunt siltlag, Fin konsistens
38. Grått siltlag, Fin konsistens
39. Brungrå silt, Fin konsistens
40. Mørkebrun kullholdig silt. Feit/ fin konsistens
41. Rødbrun sandholdig grus med steiner av varierende størrelse



Figur 24 Rentegning av ID 4044. Tegning: Lene V. Kirkhus, NTNU Vitenskapsmuseet

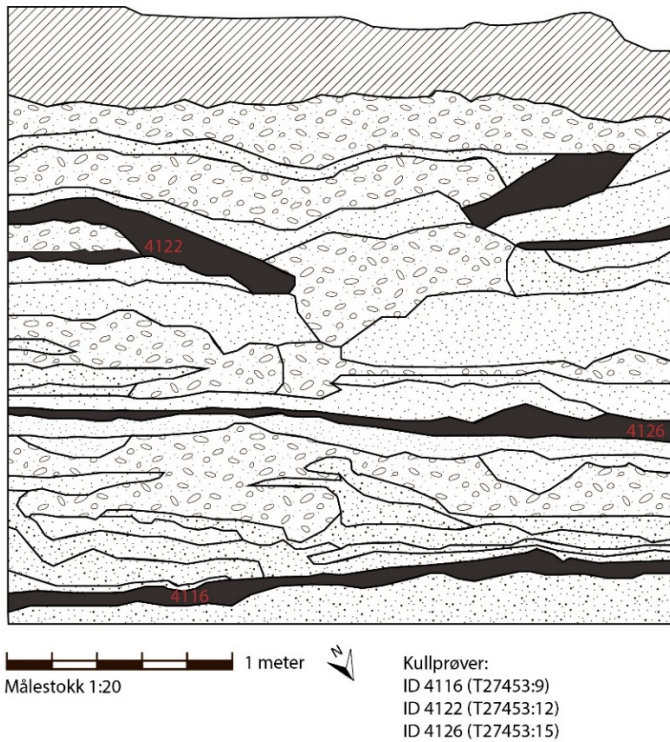
Lag 6 og lag 9 er trolig relatert, men har blitt kuttet av et jordskred. Lagene består av en sort siltholdig organisk masse, med synlige kullbiter. Det er mulig at disse kan relateres til dyrkingslag nummer 3 og 4 (se figur 27) som ble dokumentert i profil ID 4102 i sjakt 3963. Lag 9 stopper like i ytterkant av profiltegningen, og kunne ikke påvises videre i profil 3856.

De mørke lagene (**lag 11 og 14**) er trolig relatert. Det er også mulig at dette er en forlengelse av lag 6 (se figur 27) i profil ID 4102 i sjakt 3963. Laget er en tynn kullinse, og består av et gråbrunt siltlag spettet med kullbiter. Laget er trolig kuttet av samme hendelse som dyrkingslagene over. Lag 14 fortsetter noen meter lengre nord i profil 3856, og kunne ikke påvises med sikkerhet videre i profil 3856.

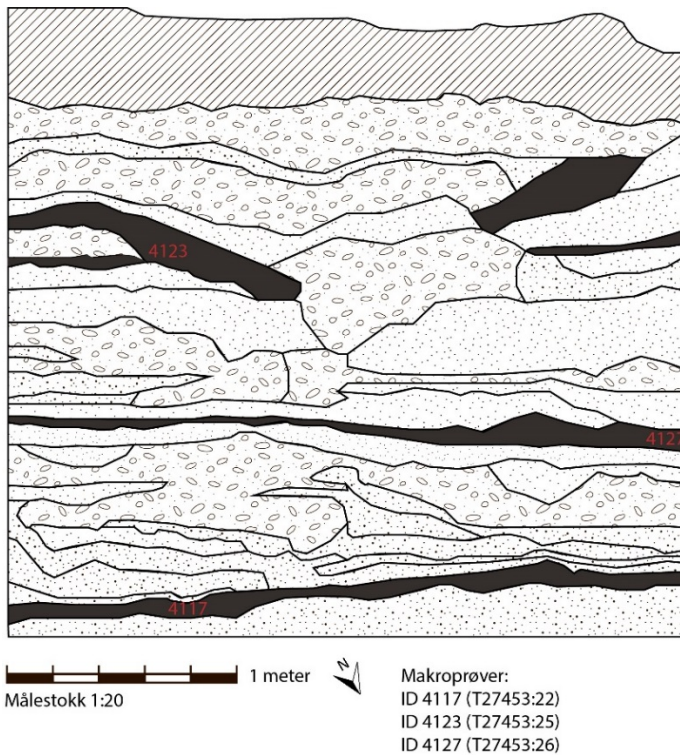
Lag 26 er en siltholdig kullinse. Kull-bitene var godt synlige i profilen. Dette laget kan stamme fra avsviing av markoverflaten som forberedelse av utnyttelse til jordbruk. Hvorvidt dette dreier seg om et jordbrukslag, vil nærmere analyser gi bedre svar på.

Lag 40 hadde en mørk og feit siltholdig masse, med synlige kullbiter. Om dette dreier seg om et jordbrukslag, vil det ha strekt seg over store områder. Tykkelsen på laget vitner om en lengre tids bruk av området. Lag 40 strekker seg over hele den 52 meter lange profilveggen,

og skrår gradvis oppover i profilen/sjaktet i nord. Dette dyrkingslaget er det eneste som strekker seg sammenhengende gjennom hele profilveggen. Det er også tydelig i profil 3878.



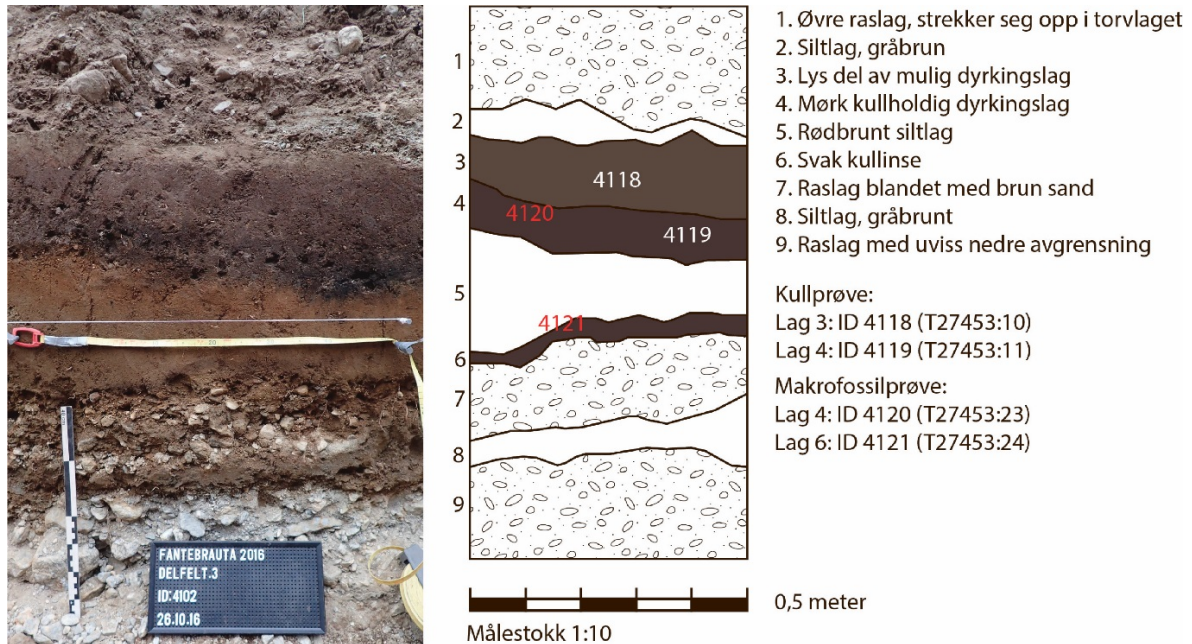
Figur 25 Kullprøver tatt i ID 4044. En kullprøve (ID4133 T27453:18) ble tatt fra lag 14 (vises ikke på tegning). Rentegning: Lene V. Kirkhus, NTNU Vitenskapsmuseet



Figur 26 Makrofossilprøver tatt i ID 4044. En makroprøve (ID4134 T27453:29) ble tatt fra lag 14 (vises ikke på tegning). Rentegning: Lene V. Kirkhus, NTNU Vitenskapsmuseet

3.1.4 Profil 4102

Profil ID 4102: På den sørvestlige delen av delfelt 3 i sjakt 3963, ble en mindre seksjon dokumentert. Dette for å se om det er sammenheng mellom lagene beskrevet av ID 4044. Det ble tatt ut 2 kullprøver og 2 makrofossile prøver. Analyseresultatene vil kunne si om lagene kan relateres til hverandre, eller representerer forskjellige epoker eller aktivitet.



Figur 27 Da60617_108. ID 4102 klargjort for dokumentasjon gjennom tegning og prøvetaking. Foto: Michael James, NTNU Vitenskapsmuseet. Til høyre: rentegning av ID 4102 med prøvene markert i profilen. Rentegning: Lene V. Kirkhus, NTNU Vitenskapsmuseet

3.2. Beskrivelse av delfelt 4

Avdekt areal: 543,95 m²

Antall anleggsspor funnet: 4

Strukturnummer brukt dette felt:

Antall hus: 0

Det ble brukt 4 dager på avdekking av delfelt 4. Skarp høstsol vanskeliggjorde arbeidet og gjorde det problematisk å se lagskillene tydelig. Sjakt W fra fylkets undersøkelser ble gjenfunnet og var tydelig i undergrunnen, da det var gravd lengre ned enn matjorda. Det ble valgt å lage en prøvegropp/kikhull øverst (øst) ved kanten av feltet for å se i profil hvordan lagene avtegnert seg. Vi gjorde forsøk på å finne igjen dyrkingslagene beskrevet i fylkes registreringsrapport, men det viste seg at dyrkingslag lå som lommer i terrenget.



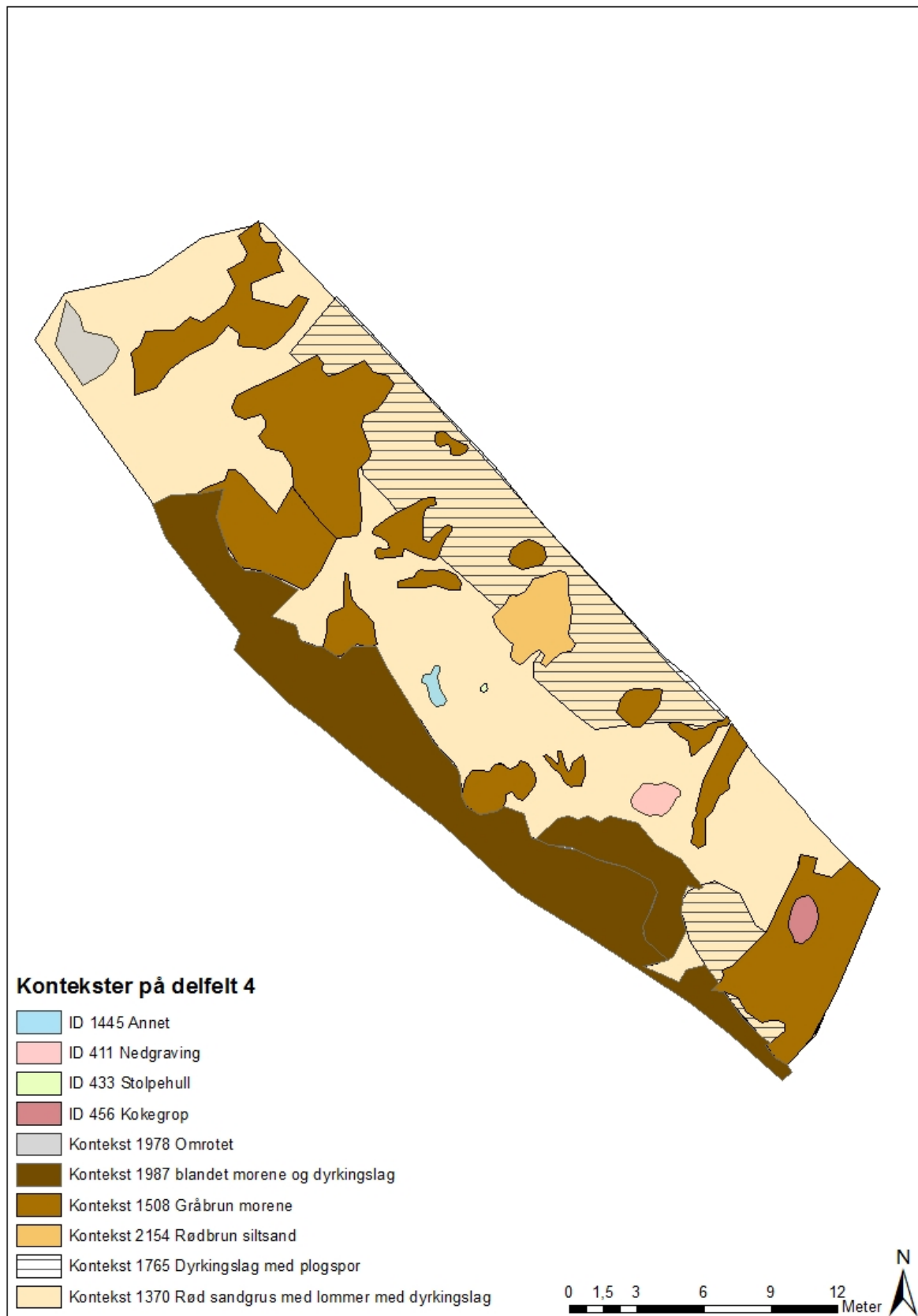
Figur 28 Avdekking av delfelt 4. Da60619_052 Foto: Frode Iversen, NTNU Vitenskapsmuseet

Etter rensing av overflaten fikk vi bedre oversikt over lagskillene, Undergrunnen besto av et rødbrun siltholdig gruslag, men små lommer med dyrkingslag over hele feltet (**kontekst 1370**). Det så ut til at dyrkingslaget (**Kontekst 1987**) var best bevart i den vestlige delen av feltet, men her var massene blandet med den rødbrune siltholdige grusen (ID 1370). Anleggssporeneene var fortsatt utydelige/uklare, men det ble valgt å snitte de som framsto som mest sannsynlig å være anleggsspor.

I nordøstre del av feltet var det et tydelig dyrkingslag (**Kontekst 1765**), men denne var dessverre forstyrret av pløying. Der laget var bevart var det ganske tynt, bare 5 cm. Dyrkingslag dukket opp som klatter på hele feltet, noe som gjorde det vanskelig å skille mellom anleggsspor, natur og dyrkingslag.

I den nordøstlige delen av feltet gikk besto massene av en gråbrun morenemasse, dette kan stamme fra jordskred/ et tidligere elveleie. Like nord for dette laget dukket det opp en D-formet struktur, denne ble rensset og laget en sjakt gjennom, og viste seg å være en dump i terrenget der dyrkingslaget hadde samlet seg over deler av denne var det kommet grus/ stein som følge av skred/ oversvømmelser. Dette var tilfelle for de fleste av de registrerte anleggssporene, og det ble derfor avskrevet en rekke anleggsspor også på delfelt 4.

3.2.1 Anleggsspor



Figur 29 Kontekster på delfelt 4. Kart: Lene V. Kirkhus, NTNU Vitenskapsmuseet

ID 411 var tydelig i plan og fyllmassen skilte seg ut fra andre kontekster og lag på feltet. Den målte 250 x100 cm, og besto av en 45 cm dyp nedgraving. I plan var formen oval og besto av en lys rødbrun siltholdig og klebrig masse. Under dette laget dukket det opp mye og store steiner. Nederst i gropen lå tre heller, som ser ut til å være lagt ned intensjonelt. Steinene er ikke varmpåvirket. Det var lite kull i massene, men på østre side var det en tynn linse med kull. Det ble tatt prøve fra dette laget, som er sendt inn til ¹⁴C-datering (T27453:2). Etter å ha dokumentert profilen med tegning og foto ble resten av gropen gravd ut. Hellene lå på kun på den siden vi hadde lagt snittet, og var ellers fylt med større steiner. Massen som ligger over steinlaget, kan være resultat av at gropen ble fylt igjen etter bruk. Dette er en uvanlig konstruksjon, og det finnes lite referansemateriale. Nedgravingen kan ha vært brukt som ildsted, en ubrukt kokegrop, matgjemme, og er av den grunn tolket som en nedgraving med ukjent funksjon (se vedlegg 3 for rentegning av nedgravingen)



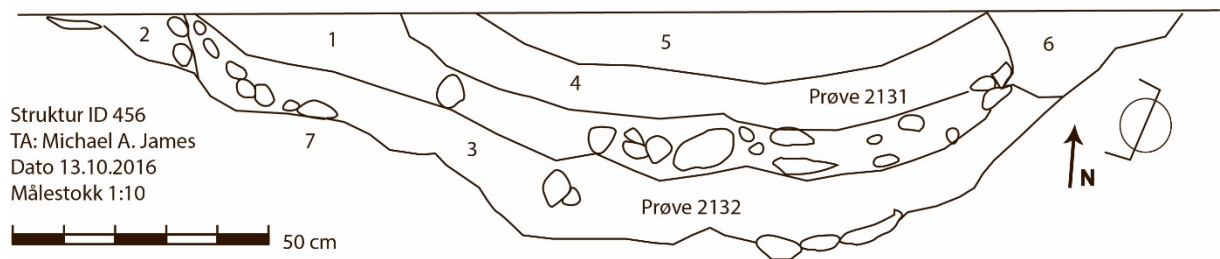
Figur 30 Profilfoto av ID 411. Da60619_001
Foto: Lene Vestrum Kirkhus, NTNU Vitenskapsmuseet

ID 456 var tydelig i plan og besto av tydelig kullag, uten synlig stein. Mål 220x141 cm, og dybden på 45 cm. Fyllmassen besto av to tydelige kullag, med et mellomlag på 10-15 cm som besto av mørkebrun sand. Det var noen nevestore steiner i den nederste delen av gropa. Steinene var varmpåvirket. De tydelige lagskillene i kullet kan være resultat av gjenbruk av gropen. Tolkningen av denne nedgravingen er at dette er en kokegrop. Det ble tatt ut kullprøver fra begge lagene (Prøve nummer: T27453:5 og T27453:6).



Figur 31 Profilfoto av ID 456. Da60619_88
Foto: Michael James, NTNU Vitenskapsmuseet

Delfelt 4, Kokegrop

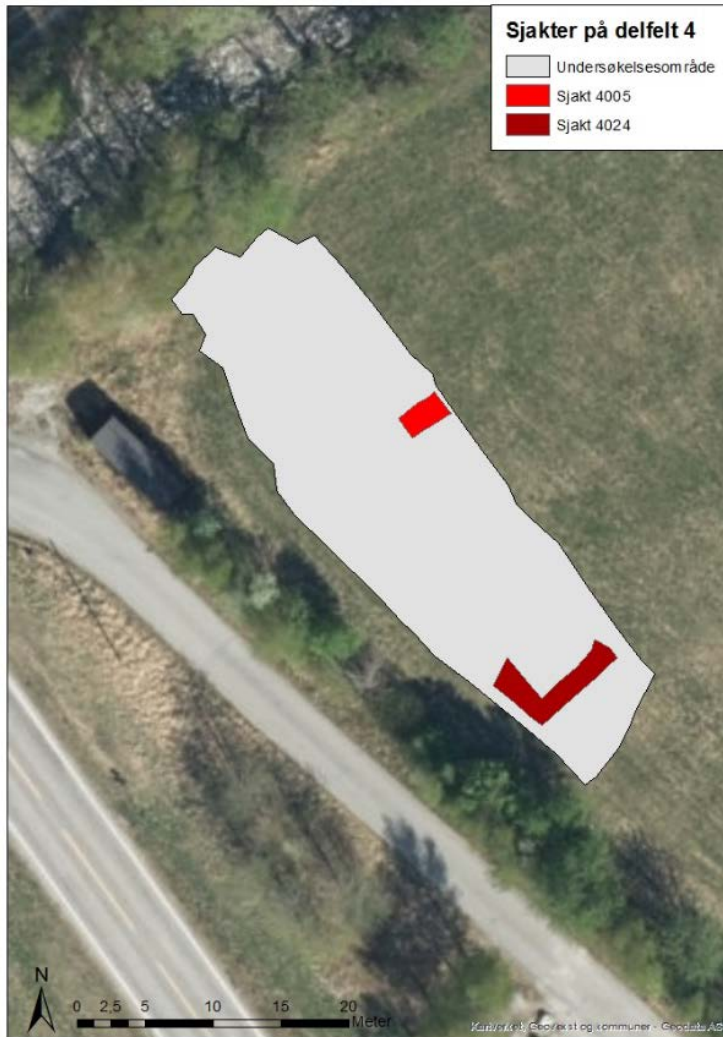


1. Mørkebrun siltholdig sand
2. Brun medium sand, kullspettet
3. Kullrand, svart silt
4. Kullrand, svart silt
5. Mørkebrun sand
6. Kullrand (omrotet)
7. Sand og silt, undergrunn

Figur 32 Rentegning av ID 456. Rentegning: Lene V. Kirkhus, NTNU Vitenskapsmuseet

3.2.2 Sjakter på delfelt 4

Det ble lagt 2 mindre sjakter på delfelt 4. Det ble ikke påvist dyrkingslag ned i sjakten. Massene besto av ustabile og løse morenelag og skredlag, og raste ned i sjakten. Det ble av sikkerhetsmessige hensyn valgt å avslutte sjaktingen på delfeltet, og heller fokusere på delfelt 3, der det var tydelige dyrkingslag i profilen.



Figur 33 Sjaktene på delfelt 4.
Kart: Lene V. Kirkhus, NTNU Vitenskapsmuseet



**Figur 34 Sjakt 4024 i delfelt 4. Massene var løse og det raste ved sjakting. Da60619_112
Foto: Lill-Heidi Teigen, NTNU Vitenskapsmuseet**

4. Funnmateriale

4.1. Gjenstandsfunn

Det ble ikke gjort gjenstandsfunn i løpet av undersøkelsen.

4.2. Naturvitenskaplige prøver og analyser

Det ble i alt tatt 10 makrofossilprøver, 21 kullprøver, 9 jordmikromorfologiske prøver og 19 pollenprøver. (Se vedlegg 5)

Kullprøver

Det ble sendt inn totalt 21 kullprøver fra forskjellige kontekster. Alle kullprøvene ble vasket, tørket og sendt inn til treartsanalyse og ¹⁴C-datering. Kullprøvene ble i hovedsak tatt fra dyrkingslagene i profilveggene på delfelt 3. Det ble også tatt ut kullprøver fra kokegroper og nedgravinger på delfelt 3 og delfelt 4.

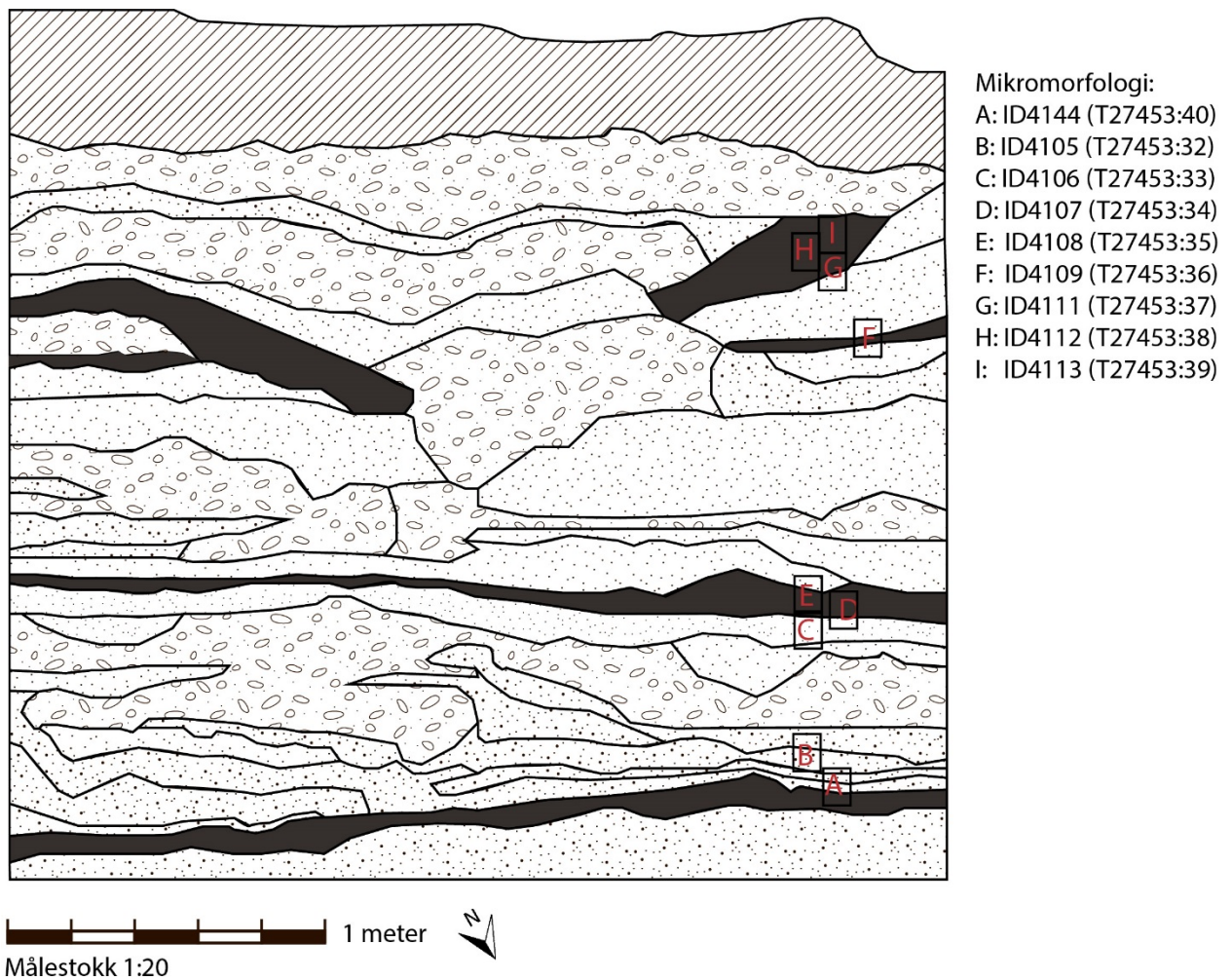
T-nummer	Kontekst	Beskrivelse	Tatt i lag	Prøvestatus
T-27453:1	864	Kokegrop		Til analyse
T-27453:2	1488	Nedgraving		Til analyse
T-27453:3	1489	Kokegrop		Til analyse
T-27453:4	1927	Kokegrop		Til analyse
T-27453:5	2131	Kokegrop, øvre kullrand		Til analyse
T-27453:6	2132	Kokegrop, nedre kullrand		Til analyse
T-27453:7	3982	Kokegrop		Til analyse
T-27453:8	4101	Kokegrop		Til analyse
T-27453:9	4116	Dyrkingslag profil 4044	40	Til analyse
T-27453:10	4118	Dyrkingslag profil 4102	3	Til analyse
T-27453:11	4119	Dyrkingslag profil 4102	4	Til analyse
T-27453:12	4122	Dyrkingslag profil 4044	9	Til analyse
T-27453:13	4124	Dyrkingslag profil 4042	4	Til analyse
T-27453:14	4125	Dyrkingslag profil 4044	6	Til analyse
T-27453:15	4126	Dyrkingslag profil 4044	26	Til analyse
T-27453:16	4131	Dyrkingslag profil 3878		Til analyse
T-27453:17	4132	Dyrkingslag profil 3878		Til analyse
T-27453:18	4133	Dyrkingslag profil 4044	14	Til analyse
T-27453:19	4206	Dyrkingslag profil 3856		Til analyse
T-27453:20	4209	Dyrkingslag profil 3856		Til analyse
T-27453:21	4333	Stolpehull		Til analyse

Figur 35 Oversikt over innsendte kullprøver

Kullprøver er tatt fra kokegroperne med ID 626, 1324, 1324, 456, 2526 og 200045. Det ble tatt en kullprøve fra et stolpehull ID 411. De øvrige kullprøvene ble tatt fra dyrkingslag i profilveggene 3856, 3878 og 3963 på delfelt 3. Prøvene har fått magasinnummer: T27453:1-21. Prøvene er sendt inn til Nasjonallaboratoriet for ¹⁴C-datering ved NTNU Vitenskapsmuseet. Resultat fra analysen vil bli lagt inn elektronisk ved rapporten når de ankommer NTNU Vitenskapsmuseet.

Jordmikromorfologiprøver

Fra en utvalgt seksjon (Profil ID 4044) i den 52 meter lange profilveggen på delfelt 3 ble det tatt ut 9 jordmikromorfologiprøver. Prøvene ble tatt i de mulige jordbrukslagene, og i overgangen fra de overliggende og underliggende lagene (se figur 35). Prøvene er sendt inn til Dr. Richard I. Macphail, Institute of Archaeology, University College London for analyse. Sammen med analysemateriale ble det stilt aktuelle spørsmål angående jordbrukslagene; hva lagene består av, hvordan lagene har akkumulert, om det er tegn til bearbeiding og gjødsling, hvorvidt bruken av området har endret seg med tiden, om prøvene gir noen informasjon om landskapet og miljøet i nærheten, og hvis det er tilfelle at dette er jordbrukslag, er jorden brukt ekstensivt eller intensivt. Resultat fra analysen vil bli lagt ved rapporten elektronisk. Prøvene har fått magasinnummer 27453:32-40.



Figur 36 Jordmikromorfologiprøvene er tatt fra utvalgte lag i profilen som trolig stammer fra jordbruksaktivitet.

T-nummer	Kontekst	Beskrivelse	Prøvestatus
27453:32	4105	Merket B på profiltegning	Til analyse
27453:33	4106	Merket C på profiltegning	Til analyse
27453:34	4107	Merket D på profiltegning	Til analyse
27453:35	4108	Merket E på profiltegning	Til analyse
27453:36	4109	Merket F på profiltegning	Til analyse
27453:37	4111	Merket G på profiltegning	Til analyse
27453:38	4112	Merket H på profiltegning	Til analyse
27453:39	4113	Merket I på profiltegning	Til analyse
27453:40	4144	Merket A på profiltegning	Til analyse

Figur 37 Oversikt over innsendte jordmikromorfologiske prøver

Makrofossilprøver

Det ble sendt inn 10 for analyse til Natur og kultur, Cand. Scient Anine Moltsen, Tietgensgade 54, st.th, DK-1704 København V. Makrofossilprøvene ble tatt fra dyrkingslagene utvalgte seksjoner i profilveggene 3856, 3878 og 3963 på delfelt 3. Makrofossilprøvene har blitt sendt inn for analyse. Prøvene har fått magasinnummer T27453:22-31.

T-nummer	Kontekst	Beskrivelse	Tatt i lag	Prøvestatus
T27453:22	4117	Dyrkingslag profil ID 4044	40	Til analyse
T27453:23	4120	Dyrkingslag profil ID 4102	4	Til analyse
T27453:24	4121	Dyrkingslag profil ID 4102	5	Til analyse
T27453:25	4123	Dyrkingslag profil ID 4044		Til analyse
T27453:26	4127	Dyrkingslag profil ID 4044	26	Til analyse
T27453:27	4129	Dyrkingslag profil ID 4042	4	Til analyse
T27453:28	4130	Dyrkingslag profil ID 4042	6	Til analyse
T27453:29	4134	Dyrkingslag profil ID 4044	14	Til analyse
T27453:30	4207	Dyrkingslag profil ID 3878		Til analyse
T27453:31	4208	Dyrkingslag profil ID 3878		Til analyse

Figur 38 Oversikt over innsendte makrofossilprøver

Pollenprøver

Det ble tatt 4 pollenprøver fra profil ID 4102, og 15 pollenprøver fra profil ID 4044. Disse prøvene har blitt kassert.

Kontekst	Beskrivelse	Status
4114	4 prøver fra profil ID 4102	Kassert
4115	15 prøver fra profil ID 4044	Kassert

Figur 39 Oversikt over kasserte pollenprøver

5. Resultat

Hovedproblemstillingen for undersøkelsen var å se om dyrkingslagene var blitt dannet som resultat av jordbruksaktivitet over lengre tid, eller om det var andre forhold som ligger bak. Det ble påvist 4 dyrkingshorisonter i profil ID 4044. Det ble tatt en rekke naturvitenskaplige prøver som er sendt inn for analyse. Analyseresultatene kan belyse problemstillingen, og gi svar på hvordan lagene har blitt dannet, om hvordan jorden har blitt bearbeidet og hvordan vegetasjon som har vært i området til forskjellige tider. Analyseresultatene vil også vise om det er flere faser i dyrkingsaktiviteten, og om det er intensiv eller ekstensiv bruk av jorda. ¹⁴C-analysene vil gi svar på hvilken periode det har foregått jordbruksaktivitet på Fantebrauta. I 2011-12 foretok Kulturhistorisk museum (KHM) arkeologiske undersøkelser i Fron i Gudbrandsdalen (Gundersen 2016). Fantebrauta-Horgheim E136 viser en rekke likhetstrekk til Fryasletta og Øysletta i forhold til skred- og flomhendelser. De naturvitenskaplige analysene fra disse undersøkelsen hadde stor betydning for en forståelse av aktiviteten på Fryasletta og Øysletta.

For uten jordhorisonter som trolig stammer fra jordbruksaktivitet, ble det ikke gjort funn som tyder på en omfattende aktivitet på flatene. Av anleggsspor var det 4 kokegroper, 1 stolpehull og 6 nedgravninger med ukjent funksjon. De lå ikke konsentrert på et området, men er spredt over store områder i et rødlig grov grusmasse like under det moderne matjordslaget. Datering gjort på delfelt 3 under den arkeologiske registreringen viser at det har vært aktivitet på flaten i overgangen mellom yngre romertid – folkevandringstid.

Årsaken til få anleggsspor kan skyldes at undergrunnen er forstyrret av naturlige hendelser som har visket bort eventuelle spor, eller at dette området hovedsakelig ble brukt til dyrking og/ beite, og at dette dreier seg om sporadiske aktiviteter i ytterkant av bosetningsområde. Skred og flomhendelser har dannet naturlige opphold i dyrkingsaktiviteten på Fantebrauta, og det kan se ut til at aktiviteten gjenopptatt en tid etter slike hendelser. Profilene viser at lagavsetningene på Fantebrauta var svært heterogene og resultat av en kombinasjon av naturlige skred og erosjonshendelser og menneskelig utnyttelse av området.

Omlag 500 meter sørvest for lokaliteten er det registrert en bosetnings- og aktivitetsflate (ID215925) der dateringer viser aktivitet fra eldre bronsealder til folkevandringstid. 1 km nordvest for undersøkelsesområdet er det registrert bosetnings- og aktivitetsflate med flere dyrkingslag, ardspor og kokegroper (Askeladden ID178512). Her ble det eldste dyrkingslaget datert til førromersk jernalder. Undersøkelser fra eldre jernalders bosetningsspor i Skandinavia viser at husene og bosetningseneheten var mobile, og trolig ble flyttet rundt et kjerneområde (Göthberg 2000; Hedeager 1998:172f). I overgangen mellom eldre og yngre jernalder tyder sporene en overgang til en mer stabil bosetting rundt et fiksert tun. Det ble ikke påvist spor etter huskonstruksjoner som viser bosetting på delfelt 3 og 4. Fra registreringen ble det påvist anleggsspor (flere stolpehull) på delfelt 1 som en kan se i sammenheng med bosetning. Et av stolpehullene ble datert til yngre bronsealder – førromersk jernalder. Det er tenkelig at selve gårdsbosetningen har vært sentrert på delfelt 1, mens de øvrige områdene rundt hovedsakelig har blitt benyttet til beite eller dyrking. Trolig i kombinasjon. Det har ikke vært mulig å dra konklusjoner i forhold til samtidighet til nærliggende gravfelt eller om dette dreier seg om bosetting som har flyttet rundt. Det kan imidlertid påvises at den fruktbare jorda i Romsdalen ser ut til å bli tatt i bruk flere steder i Romsdalen i løpet av bronsealder.

6. Litteratur

Berge, R. og Henriksen, M.M., 2015: Prosjektplan for arkeologisk utgravning. Søknad om dispensasjon frå kulturminneloven § 8.4 – Reguleringsplan for rassikring E 136 Fantebrauta Rauma kommune. NTNU Vitenskapsmuseet, seksjon for arkeologi og kulturhistorie.

Bryhni, I. 1977: *Geologi med store kontraster. Møre og Romsdal, Bygd og by i Norge*, Evensberget, S. (red.), Gyldendal Norsk forlag A/S

Gundersen, I.M. (red.), 2016: *Gård og utmark i Gudbrandsdalen. Arkeologiske undersøkelser i Fron 2011 – 2012*. Kulturhistorisk museum, Arkeologisk sekjson. Oslo

Göthberg, H., 2000: *Bebyggelse i förändring: Uppland från slutet av yngre bronsålder till tidig medeltid. Occasional papers in archaeology*, nr. 25, Uppsala

Hedeager, L., 1990: *Danmarks jernalder. Mellem stamne og stat*. Aarhus Universitetsforlag.

Lorentzen, A. B., Sauvage, R., Cadameteri, J. (2014): *Arkeologisk undersøkelse, Våstrandstunellen, Våge nedre, Rauma, Møre & Romsdal, 2015/14*, NTNU Vitenskapsmuseet, Trondheim

Løken, T., 1996: *Maskinell flateavdekking og utgravning av forhistoriske jordbruksplasser: en metodisk innføring*, Arkeologisk museum i Stavanger.

Olsen, M., 1926: *Ættegård og helligdom*. Bergen, Oslo, Tromsø: Universitetsforlaget

Sanden, G. D., 2014: *Arkeologisk rapport 2014, Fantebrauta – Horgheim E136, Horgheim gbnr. 65/1 i Rauma kommune*. Møre og Romsdal fylkeskommune

Thoresen, M.K., 2000: *Kvartærgeologisk kart over Norge, Tema: jordarter. Norges geologiske undersøkelse*, 2. opplag, Grafisk formgivning og trykk, Grytting AS

Elektroniske kilder:

NGU, 2015: Møre og Romsdal: <http://www.ngu.no/emne/m%C3%B8re-og-romsdal> sist besøkt 04.04.17

NGU, 2015: Systematisk kartlegging av ustabile fjellpartier: <https://www.ngu.no/emne/systematisk-kartlegging-av-ustabile-fjellpartier> sist besøkt 05.04.2017

NGU, 2015: Jordskred og flomskred: <https://www.ngu.no/emne/jordskred-og-flomskred> sist besøkt 04.04.2017

Statens Vegvesen – skredsikringsplan 2011: <http://www.vegvesen.no/attachment/384428/binary/658472> sist besøkt 11.04.17

7. Vedlegg

Vedlegg 1 Fotoliste

Vedlegg 2 Rentegning delfelt 3

Vedlegg 3 Rentegning delfelt 4

Vedlegg 4 Strukturliste

Vedlegg 5 Funnliste

Vedlegg 1 Fotoliste

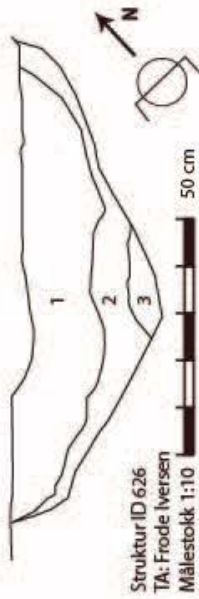
Filnavn	Motiv	Sett mot	Fotograf	Dato
Da60619_001.tif	Delfelt 4. Profilfoto struktur 411	NØ	Lene Vestrum Kirkhus	12.10.2016
Da60619_002.tif	Delfelt 4. Snittet struktur. ID 411	Ø	Lill-Heidi Teigen	12.10.2016
Da60619_003.tif	Delfelt 3. Arbeidsbilde. Sjakting	NV	Lene Vestrum Kirkhus	13.10.2016
Da60619_004.tif	Delfelt 3. Arbeidsbilde. Sjakting	NV	Lene Vestrum Kirkhus	13.10.2016
Da60619_005.tif	Delfelt 3. Arbeidsbilde, gravemaskin, sjakting	N	Mats Hansen Aspvik	13.10.2016
Da60619_006.tif	Arbeidsbilde, Michael med metalldetektor.	SØ	Mats Hansen Aspvik	13.10.2016
Da60619_007.tif	Delfelt 3. Arbeidsbilde, gravemaskin, sjakting	NV	Lill-Heidi Teigen	13.10.2016
Da60619_008.tif	Delfelt 3. Kikkehull i sjakten	N	Lill-Heidi Teigen	13.10.2016
Da60619_009.tif	Delfelt 3. Kikkehull i sjakten	N	Mats Hansen Aspvik	13.10.2016
Da60619_010.tif	Delfelt 3. Planfoto av mulig struktur	N	Lill-Heidi Teigen	17.10.2016
Da60619_011.tif	Delfelt 3. Arbeidsbilde. Frode renser profil 3889	V	Lill-Heidi Teigen	18.10.2016
Da60619_012.tif	Delfelt 3. Arbeidsbilde. Mads renser profil 3889	V	Lill-Heidi Teigen	18.10.2016
Da60619_013.tif	Delfelt 3. Arbeidsbilde. Michael renser profil 3889	V	Lill-Heidi Teigen	18.10.2016
Da60619_014.tif	Delfelt 3. Arbeidsbilde, Cornelia måler inn.	V	Lill-Heidi Teigen	18.10.2016
Da60619_015.tif	Delfelt 3. Arbeidsbilde, rensing av profil 3889.	SV	Lill-Heidi Teigen	18.10.2016
Da60619_016.tif	Delfelt 3. Arbeidsbilde, rensing av profil 3889	V	Lill-Heidi Teigen	18.10.2016
Da60619_017.tif	Delfelt 3. Beinfunn i profil 3889	SØ	Lill-Heidi Teigen	18.10.2016
Da60619_018.tif	Delfelt 3. Planfoto av ID 2519	NØ	Lill-Heidi Teigen	18.10.2016
Da60619_019.tif	Delfelt 3. Planfoto av ID 2625	N	Lene Vestrum Kirkhus	18.10.2016
Da60619_020.tif	Delfelt 3. Planbilde av antatt kokegropsamling. Bakerst ID2537, midten ID2557, foran 2577	NØ	Mats Hansen Aspvik	18.10.2016
Da60619_021.tif	Delfelt 3. Profilfoto av ID 2625	NV	Mats Hansen Aspvik	20.10.2016
Da60619_022.tif	Delfelt 3. Profilfoto av ID 2519	NØ	Lill-Heidi Teigen	20.10.2016
Da60619_023.tif	Delfelt 3. Profilfoto av ID 2625	NØ	Mats Hansen Aspvik	21.10.2016
Da60619_024.tif	Delfelt 3. Struktur 2625 ses i sin helhet med begge snittene. 40 cm målestokk.	NØ	Mats Hansen Aspvik	22.10.2016
Da60619_025.tif	Delfelt 3. Profilvegg ferdig renset. Kutt 4044, Sjakt 3889	SV	Mats Hansen Aspvik	24.10.2016
Da60619_026.tif	Delfelt 3. Profilvegg ferdig renset. Kutt 4044, Sjakt 3889	SV	Mats Hansen Aspvik	24.10.2016
Da60619_027.tif	Delfelt 3. Profilvegg ferdig renset. Kutt 4044, Sjakt 3889	SV	Mats Hansen Aspvik	24.10.2016
Da60619_028.tif	Delfelt 3. Profilvegg ferdig renset. Profil 3878	SV	Michael James	24.10.2016
Da60619_029.tif	Delfelt 3. Profilvegg ferdig renset. Profil 3856, kutt 4042, sjakt 3889	SV	Michael James	24.10.2016
Da60619_030.tif	Delfelt 3. Profilvegg ferdig renset. Profil 3856, kutt 4042, sjakt 3890	SV	Michael James	24.10.2016
Da60619_031.tif	Delfelt 3. Profilbilde av Struktur 2686 og 3482	NØ	Frode Iversen	24.10.2016
Da60619_032.tif	Delfelt 3. Profilbilde av profil 2 av struktur med ID. 2686 og ID. 3482. Målestokk: 40cm.	Ø	Frode Iversen	24.10.2016
Da60619_033.tif	Delfelt 3. Profilbilde tatt fra høyre av profil 2 av struktur med ID. 2686 og ID. 3482. Målestokk: 40cm	Ø	Frode Iversen	24.10.2016
Da60619_034.tif	Delfelt 3. Planfoto, mulig kokegrop ID 2703. Målestokk 40 cm. Kokegroper ID2703 og 2720	SØ	Cornelia Albrektsen	25.10.2016
Da60619_035.tif	Delfelt 3. Profilfoto av snittet mulig struktur, ID:2462. Målestokk på foto:40 cm.	VSV	Cornelia Albrektsen	25.10.2016
Da60619_036.tif	Delfelt 3. Profilvegg, kutt 4044, med jordmikromorfologi, stikkstang	VSV	Lene Vestrum Kirkhus	25.10.2016
Da60619_037.tif	Delfelt 3. Profilvegg, kutt 4044, med jordmikromorfologi, nærbilde øvre del	VSV	Lene Vestrum Kirkhus	25.10.2016
Da60619_038.tif	Delfelt 3. Profilvegg, kutt 4044, med jordmikromorfologi, nærbilde	VSV	Lene Vestrum Kirkhus	25.10.2016
Da60619_039.tif	Delfelt 3. Profilvegg, kutt 4044, med jordmikromorfologi, nærbilde	VSV	Lene Vestrum Kirkhus	25.10.2016
Da60619_040.tif	Delfelt 3. Profilvegg, kutt 4044, med jordmikromorfologi, nærbilde	VSV	Lene Vestrum Kirkhus	25.10.2016
Da60619_041.tif	Delfelt 3. Profilvegg, kutt 4044, oversikt med prøver	VSV	Lene Vestrum Kirkhus	26.10.2016
Da60619_042.tif	Delfelt 3. Profilvegg, kutt 4044, oversikt med prøver	VSV	Lene Vestrum Kirkhus	26.10.2016
Da60619_043.tif	Delfelt 3. Profilvegg, kutt 4044, oversikt med prøver	VSV	Lene Vestrum Kirkhus	26.10.2016
Da60619_044.tif	Delfelt 3. Profilvegg, kutt 4044, oversikt med prøver	VSV	Lene Vestrum Kirkhus	26.10.2016
Da60619_045.tif	Delfelt 3. Profilvegg, kutt 4044 etter at prøver er tatt, prøve 4133 og 4134 tatt fra lag 14 (rentegning), utenfor tegning.	V	Frode Iversen	26.10.2016

Da60619_046.tif	Delfelt 3. Dokumentasjonsfotografi før kullprøve 4206	V	Mats Hansen Aspvik	27.10.2016
Da60619_047.tif	Delfelt 3. Dokumentasjonsfotografi: etter at kullprøve og makroprøve tatt, prøve 4206	V	Mats Hansen Aspvik	27.10.2016
Da60619_048.tif	Delfelt 3. Avskrevet kokegroper (ID 2537,2557 og 2577)	NV	Mats Hansen Aspvik	27.10.2016
Da60619_049.tif	Delfelt 3. Bilde av profil etter uttak av kullprøve i profil 3856. Prøveid: 4209	V	Frode Iversen	27.10.2016
Da60619_050.tif	Delfelt 3. Kullprøve med ID. 4209 er ca 2 meter mot nordvest for ID. 4206.	NV	Michael James	27.10.2016
Da60619_051.tif	Delfelt 3. Etter uttak av makro (4208 & 4207) og kullprøver (4132 & 4131) i nedre kullag og i kullinsene. M:40 cm.	NV	Michael James	27.10.2016
Da60619_052.tif	Delfelt 4 Gravemaskin og "Mannen"	SV	Frode Iversen	05.10.2016
Da60619_053.tif	Delfelt 4. Oversiktsbilde. Mot sør/sørvest.	S	Frode Iversen	05.10.2016
Da60619_054.tif	Delfelt 4. Oversiktsbilde etter avdekking.	S	Frode Iversen	05.10.2016
Da60619_055.tif	Delfelt 4. Oversiktsbilde etter avdekking.	SV	Frode Iversen	05.10.2016
Da60619_056.tif	Delfelt 4. Oversiktsbilde mot sør etter avdekning	S	Frode Iversen	05.10.2016
Da60619_057.tif	Delfelt 4. Oversiktsbilde	V	Frode Iversen	05.10.2016
Da60619_058.tif	Delfelt 4. Oversiktsbilde av det sørligere lille feltet mot vest.	V	Frode Iversen	05.10.2016
Da60619_059.tif	Delfelt 4. Oversiktsbilde/ arbeidsbilde med arkeologer i felt.	NV	Frode Iversen	05.10.2016
Da60619_060.tif	Delfelt 4. Avdekket struktur i den nordre del	N	Lene Vestrum Kirkhus	05.10.2016
Da60619_061.tif	Delfelt 4. Arkeologer i arbeid. Avdekking av struktur	NV	Lene Vestrum Kirkhus	05.10.2016
Da60619_062.tif	Delfelt 3. Avdekking. Arbeidsbilde	NV	Frode Iversen	06.10.2016
Da60619_063.tif	Delfelt 3. Oversiktsbilde før avdekking	SØ	Frode Iversen	06.10.2016
Da60619_064.tif	Delfelt 3. Oversiktsbilde før avdekking	NV	Mats Hansen Aspvik	06.10.2016
Da60619_065.tif	Delfelt 3. Oversiktsbilde før avdekking	V	Mats Hansen Aspvik	06.10.2016
Da60619_066.tif	Delfelt 3. Oversiktsbilde før avdekking	NV	Mats Hansen Aspvik	06.10.2016
Da60619_067.tif	Delfelt 3. Oversiktsbilde før avdekking	V	Frode Iversen	07.10.2016
Da60619_068.tif	Delfelt 3. Oversiktsbilde av utrasingslag. Nordre felt før innmåling.	SØ	Frode Iversen	07.10.2016
Da60619_069.tif	Delfelt 3. Oversiktsbilde av dyrkingslag i relasjon til raslag, nordre felt.	Ø	Frode Iversen	07.10.2016
Da60619_070.tif	Delfelt 3. Oversiktsbilde av sørligste utrasingslag i relasjon til dyrkingslag i forgrunnen	SØ	Frode Iversen	07.10.2016
Da60619_071.tif	Delfelt 3. Oversikt raslag.	NV	Lill-Heidi Teigen	10.10.2016
Da60619_072.tif	Delfelt 4. Oversiktsbilde	NV	Lill-Heidi Teigen	10.10.2016
Da60619_073.tif	Delfelt 4. Oversiktsbilde	NV	Lill-Heidi Teigen	10.10.2016
Da60619_074.tif	Delfelt 4. Oversiktsbilde	NV	Lill-Heidi Teigen	10.10.2016
Da60619_075.tif	Delfelt 4. Plogspor.	SØ	Lill-Heidi Teigen	10.10.2016
Da60619_076.tif	Delfelt 3. Oversiktsbilde kokegrop med ID. 626.	NV	Frode Iversen	11.10.2016
Da60619_077.tif	Delfelt 4. Fotografi tatt i plan av struktur/lag (?) 411	NV	Lill-Heidi Teigen	10.10.2016
Da60619_078.tif	Delfelt 4. Planfoto av struktur, ID:456. Målestokk 40 cm. Mulig grop med 2 indre strukturer.	SØ	Michael James	10.10.2016
Da60619_079.tif	Delfelt 3. Profilbilde kokegrop med ID. 626. Lengde: 96cm.	NV	Frode Iversen	11.10.2016
Da60619_080.tif	Delfelt 4. Planfoto stolpehull 433	NV	Lene Vestrum Kirkhus	11.10.2016
Da60619_081.tif	Delfelt 4. Foto tatt i profil av 433,etter snitting.	NV	Lill-Heidi Teigen	11.10.2016
Da60619_082.tif	Delfelt 4. Foto tatt i plan av 411,under snitting.	NV	Lill-Heidi Teigen	11.10.2016
Da60619_083.tif	Delfelt 4. Foto tatt i plan av 411,under snitting.	NV	Lill-Heidi Teigen	11.10.2016
Da60619_084.tif	Delfelt 4. Foto tatt i plan av 411,under snitting.	NV	Lill-Heidi Teigen	11.10.2016
Da60619_085.tif	Delfelt 3. Profilfoto av snittet kokegrop. Struktur ID:1324. Målestokk på foto:40 cm.	NØ	Michael James	12.10.2016
Da60619_086.tif	Delfelt 4. Oversiktsbilde av struktur med ID. 1445. Målestokk: 40cm.	NØ	Frode Iversen	12.10.2016
Da60619_087.tif	Delfelt 4. Profilbilde av struktur med ID. 1445. Målestokk: 40cm.	N	Frode Iversen	13.10.2016
Da60619_088.tif	Delfelt 4. Profilfoto av snittet kokegrop. Struktur ID:456. Målestokk på foto:40 cm.	Ø	Michael James	13.10.2016
Da60619_089.tif	Delfelt 4. Planfoto av strukturer: 2101 (sandlag) og 2044 (dyrkingslag). Målestokk på foto:40 cm.	Ø	Michael James	13.10.2016
Da60619_090.tif	Delfelt 4. Profilbilde. Struktur 1469	NØ	Frode Iversen	14.10.2016
Da60619_091.tif	Delfelt 4. Profilbilde. Struktur 2233	N	Frode Iversen	14.10.2016
Da60619_092.tif	Delfelt 4. Profilfoto av snittet dyrkingslag, innledningsvis antatt å være en struktur:2044. Målestokk på foto:40 cm.	NØ	Michael James	17.10.2016
Da60619_093.tif	Delfelt 3. Oversiktsbilde	NV	Lene Vestrum Kirkhus	18.10.2016
Da60619_094.tif	Delfelt 3. Oversiktsbilde.	N	Lene Vestrum Kirkhus	18.10.2016
Da60619_095.tif	Delfelt 3. Oversiktsbilde.	N	Lene Vestrum Kirkhus	18.10.2016

Da60619_096.tif	Delfelt 3. Oversiktsbilde.	NØ	Lene Vestrum Kirkhus	18.10.2016
Da60619_097.tif	Delfelt 3. Oversiktsbilde.	SØ	Lene Vestrum Kirkhus	18.10.2016
Da60619_098.tif	Delfelt 3. Oversiktsbilde Sjakt.	SV	Lene Vestrum Kirkhus	18.10.2016
Da60619_099.tif	Delfelt 3. Oversiktsbilde Sjakt.	SV	Lene Vestrum Kirkhus	18.10.2016
Da60619_100.tif	Delfelt 3. Oversiktsbilde av mulig dyrkingslag. Tidligere tolket som strukturer.	NØ	Cornelia Albrektsen	19.10.2016
Da60619_101.tif	Delfelt 3. Oversiktsbilde av 2686/ 3482. Med skygge. Målestokk: 40cm	SV	Frode Iversen	20.10.2016
Da60619_102.tif	Delfelt 3. Oversiktsbilde av 2686/ 3482. Med skygge. Målestokk: 40cm	Ø	Frode Iversen	20.10.2016
Da60619_103.tif	Delfelt 3. Profil 3856, sjakt 3889, kutt 4042	V	Michael James	24.10.2016
Da60619_104.tif	Delfelt 3. Arbeidsbilde	V	Lene Vestrum Kirkhus	24.10.2016
Da60619_105.tif	Delfelt 3. Dokumentasjon av kutt 4044, sjakt 3889	V	Lene Vestrum Kirkhus	24.10.2016
Da60619_106.tif	Delfelt 3. Dokumentasjon av kutt 4044, sjakt 3889	NV	Lene Vestrum Kirkhus	24.10.2016
Da60619_107.tif	Delfelt 3. Profilfoto av snittet struktur, ID:4085. Målestokk på foto:40 cm.	NØ	Michael James	25.10.2016
Da60619_108.tif	Delfelt 3. Profilfoto av kutt:4102 fra profil:4046. Målestokk på foto:40 cm.	SV	Michael James	26.10.2016
Da60619_109.tif	Delfelt 3. Profilfoto med pollenprøveuttak av kutt:4102 fra profil:4046. Målestokk på foto:40 cm.	SV	Michael James	26.10.2016
Da60619_110.tif	Delfelt 3. Foto av profil:3878 i sjakt:3889 som det skal tas ut prøver i. Målestokk på foto: 40 cm. Stikkstang:150cm.	NV	Michael James	26.10.2016
Da60619_111.tif	Delfelt 4. Oversiktsbilde sjakt	Ø	Lill-Heidi Teigen	27.10.2016
Da60619_112.tif	Delfelt 4. Oversiktsbilde	NV	Lill-Heidi Teigen	27.10.2016
Da60619_113.tif	Delfelt 4. Oversiktsbilde sjakt	NV	Lill-Heidi Teigen	27.10.2016

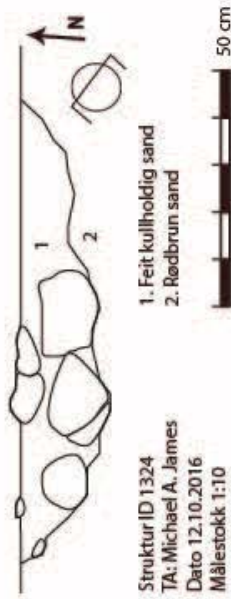
Vedlegg 2 Rentegninger Delfelt 3

Delfelt 3, Kokegrop



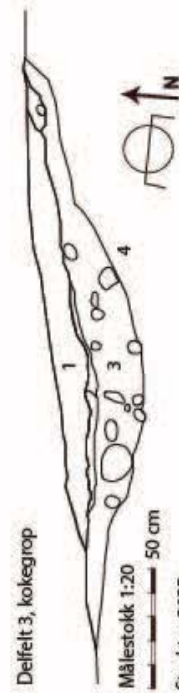
1. Omrotet sand, stein og kullholdig silt
2. Mellomfast silt av lys gråbrun farge.
3. Reddig brun sandholdig grus. undergrunn

Delfelt 3, Kokegrop



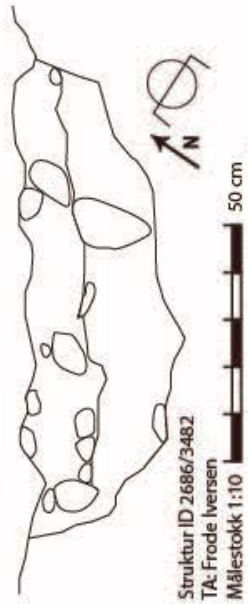
1. Feit kullholdig sand
2. Rødbrun sand

Delfelt 3, kokegrop



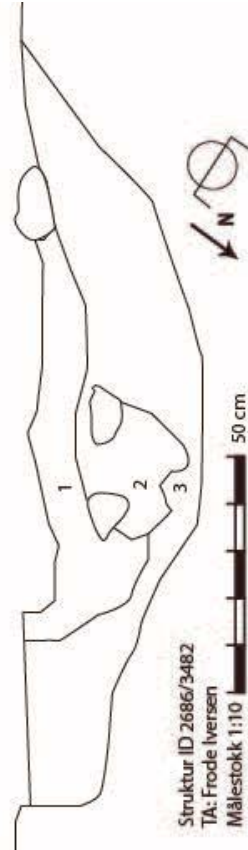
1. Rødbrun grus (raslag)
2. Rødbrun silt
3. Kullholdig lag
4. Rødbrun sandholdig masse

Delfelt 3, Grøft



1. Gråsvart mørkebrun siltholdig sand med innslag av kull og stein
Bærer preg på å være omrotet
2. Rødbrun grus og steinholdig sand, mulig del av nedgravning.

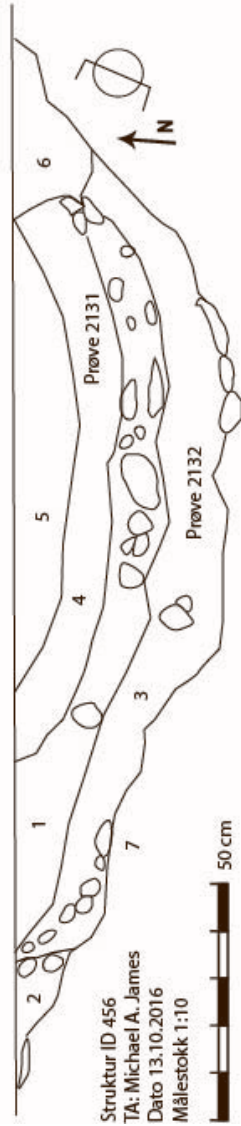
Delfelt 3, Grøft



1. Brunsvart kullholdig lag som er delvis omrotet mot venstre side.
2. Rødbrun steinholdig silt, som ser ut til å være del av nedgravningen.
3. Undergrunn, rødbrun siltholdig sand med grus og stein

Vedlegg 3 Rentegninger Delfelt 4

Delfelt 4, Kokegrop



Struktur ID 456

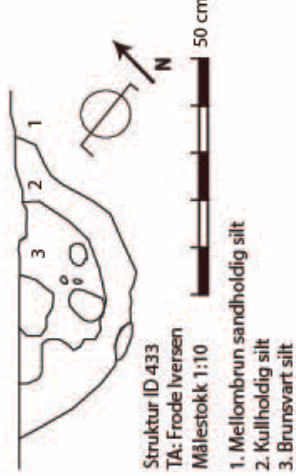
TA: Michael A. James

Dato 13.10.2016

Målestokk 1:10

1. Mørkebrun siltholdig sand
2. Brun medium sand, kullspettet
3. Kullrand, svart silt
4. Kullrand, svart silt
5. Mørkebrun sand
6. Kullrand (omrotet)
7. Sand og silt, undergrunn

Delfelt 4, Stolpehull



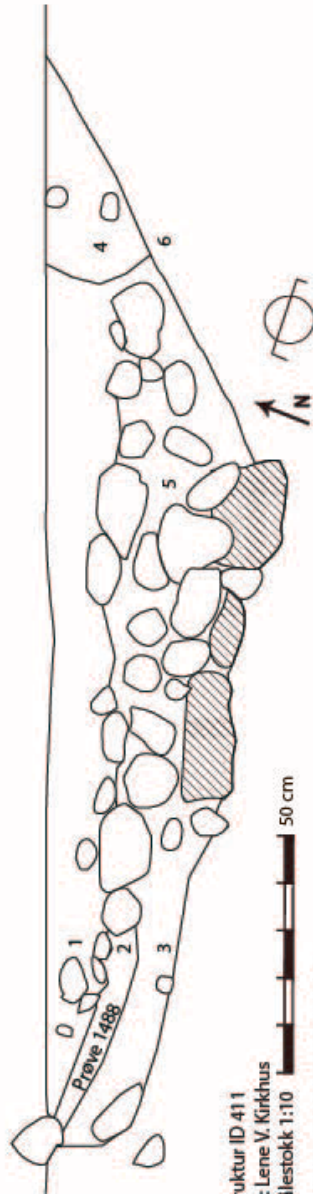
Struktur ID 433

TA: Frode Iversen

Målestokk 1:10

1. Mellombrun sandholdig silt
2. Kullholdig silt
3. Brunsvart silt

Delfelt 4, Negraving



Struktur ID 411

TA: Lene V. Kirrkhus

Målestokk 1:10

1. Brunrød klebrig silt, organisk
2. Kullholdig silt
3. Rødgrus
4. Brun silt
5. Kompakt steinlag, heller i bunn
6. Rødbrun grus

Vedlegg 4 Strukturliste for delfelt 3 og delfelt 4

ID	Tolkning	Beskrivelse	Bredde i cm	Lengde i cm	Dybde i cm	Prøve- nummer
411	Nedgravning	Delfelt 4. Oval i plan. I øvre sjikt besto laget av mørkbrun, feit organisk masse. Lag 2: Homogen masse, litt brun sandaktig i konsistens. Nederst del av strukturen en rødlig grusholdig masse. Profil: steinpakningen sto i profilen, samt hellene. Kullprøven som ble tatt, ble tatt i venstre kant av profilen (markert på tegningen). Steinpakning dukket opp under fjerning av matjord. Disse steinen ble så dokumentert og fjernet for videre graving. Under disse dukket tre heller opp. Det ble rensert opp og dokumentert. Da det ble åpnet mot nord viste det seg at det bare var disse tre hellene. Mye stein i massene. Mulig avfallsgrop.	250	100	45	1488
433	Stolpehull	Delfelt 4. Mulig stolpehull. Nevestore steiner på venstre side, en stor stein i bunnen. Ca 20 cm dyp.	20	30	20	4333
456	Kokegrop	Delfelt 4. Oval i plan. Gropformet i profil. Fyllmaterialet består av 6 forskjellige lag: Øvre fyllag: Medium mørkebrun sand. Øvre kullag: Kullrand, svart siltholdig sand. Nedre fyllag: Lag av mørkebrun medium sand. Sanden er formfast men enkel å grave i, trolig grunnet siltutskilling. Det forekommer en god del knyttneve-størrelse steiner i dette laget. Laget er ca.10 cm tykt. Nedre kullag: Kullrand, svart sandholdig silt. Forekommer noen steiner langs bunnavgrensningen men er stort sett bare kullfarget silt. Nordøstre kantlag: Medium brun sand, trolig blandet med undergrunnen. Sørvestre kantlag: Omrotet kullag. Uvisst om hvilket kullag det tilhører eller om det er begge. Kullprøver ble tatt ut av det øvre kullaget og det nedre kullaget. Øvre prøve ID:2131 Nedre prøve ID:2132. Profil: I profilen er det 2 tydelige kullrander med jevn mellomag av mørkebrun sand på ca. 10-15 cm. Den nedre kullranden går langs bunnen og strekker seg fra ene kanten av strukturen til nesten enden av motsatt side. Den øvre har en mindre utstrekning. Bunnen av gropa er ujevnt avrundet. Kokegrop med 2 bruksomganger, en med utstrekning på omtrent hele strukturen og en mindre som ligger ovenfor med mindre utstrekning. Strukturen er forstyrret i den nordvestre kanten.	220	141	45	2131
626	Kokegrop	Delfelt 3. Sandholdig silt med stein, grus og kull i kokegropens nedgravning. Kokegropens nedgravning er lag 1 på tegning. Lag to består av lys gråbrun silt med litt kullflekker. Lag 3 er helt i bunnen av utgravingen og består av rødlig brun sandholdig grus. Kullprøve ID. 864. Profil: Ujevn i bunn og i venstre og høyre side. Selve nedgravningen av kokegropen kommer fra laget med sterk rødbrun sandholdig grus fra toppen etter avtorving og fjerning av matjord. Tolkning: Kan tolkes som en nokså utydelig kokegrop. Det er merkbare mengder av kull i kokegropen, men det er lite stein som kan tolkes som skjørbrent.	88	96	15	864
1324	Kokegrop	Delfelt 3. Ujevn oval i plan. Gropformet i profil. Fyllmaterialet består av en masse av tykk og feit kullholdig sand. Sanden er forholdsvis formfast men enkel å grave i. Det er også en del stein i massen, hvorav en mindre mengde skjørbrent stein. Det ble tatt ut en kullprøve fra fyllmaterialet, prøve ID:1489. Undergrunnen er stort sett sandholdig silt. Profil: Kokegropens avgrensninger er tydelig takket være kontrasten mellom fyll og undergrunn. Skråe kanter med en ujevn avrundet bunn. Bunnen er ujevn grunnet flere steiner ligger langs den.	98	78	19	1489

1337	Nedgravning	Delfelt 3. Avlang. Nedgravningen er 137cm x 63cm. Dybde: 38cm. Fyllmateriale: topplaget er brunsvart kull og sandholdig silt ispedd stein. Underlaget til dette er rødbrun sandholdig silt med et stort innslag stein i midten. Der hvor steinene er, i tillegg litt mørkere enn massen som finnes rundt. Underlaget under dette er grå grusholdig sand. Profil: Ujevn i bunn og i begge sider. Tolkning: Først tolket som ei kokegrop, men snitting påviste at dette derimot var en nedgravning av ukjent art da det rødbrune laget som lå under det svarte kan tolkes som en organisk masse. Denne var i tillegg mørkere enn den rødbrune massen som er rundt.	63	137	38	
1445	Annet	Delfelt 4. Ujevn og avlang i overflaten. 140cm x 60cm. Maks dybde: 30cm. Fyllmateriale: Omrotet mørkebrun og brunsvart sandholdig silt i nedgravningen. Undergrunnen er siltholdig sand av rødlig brun farge med et finere lag i midten med kullflekker. Kantene har derimot sterke innslag av grus og småstein. Avdekning viste at det også fantes et lag i under det rødbrune sandlaget rundt strukturen som ser ut til å være fortsettelse av dyrkingslaget i ID. 444. Kullprøve ID. 1927. Profil: Ujevn i bunnen. Venstre kant er ujevnt buet. Høyre side er også buet, men mer ujevn enn den er buet. Tolkning: Nedgravning med ukjent funksjon. Undersøkelsen viser tegn på at dette kan tolkes som en kokegrop, bål plass eller et ildsted. I likhet med andre strukturer på delfelt 4 og 3 er det ingen tydelig skjærbrent eller varmepåvirket stein. Mulig ildsted.	60	140	30	1927
2462	Nedgravning	Delfelt 3. Oval i plan. Fyllmateriale: Fyllmassen består av 2 lag, et øvre med mørkebrun sandholdig silt og et nedre med svart kullfarget sandholdig silt. Det øvre laget slutter ca. 12 cm ned fra overflaten og den nedre laget begynner der. Noen steiner i forskjellige størrelser forekommer i strukturen samt noen mindre forvitrede steiner. Undergrunnen består av lys brun sand og silt. Profil: I profil er strukturen 20 cm dyp med spiss avrundet bunn og skrå kanter. Det er tydelige avgrensninger av struktur-undergrunn og lag grunnet fargekontrastene.	99	53	20	
2625	Kokegrop	Delfelt 3. Oval med forhøyning rundt hele strukturen. Fyllmateriale: mye svart kullholdig silt i senter. Lysere mot kant. Midten av struktur dekt av tykt rødbrun morenegrus. Mye nevestore og større stein i strukturen. Varmepåvirket. Mye synlig kull i hele strukturen. Funn av brent bein og hasselnøttskall i de mørke massene. Profil: strukturen har nedsenkning mot midten. Lagene tynnes ut mot kantene, djup kullholdig sand og siltholdig masse. Selve kullaget går 20 cm i senter, mens det over er et 3 cm siltholdig rødbrunt lag (trolig fra massene som ligger over) 20 cm rødbrunt morenelag. Trolig rasmasser.	230	330	20	3982

2686	Annet	<p>Delfelt 3. Avlang. Lengde: 330. Bredder profil 1: 95cm. Bredder profil 2: 55cm. Dybde profil 1: 16cm. Dybde profil 2: 35cm. Fyllmateriale: Profil 1: Gråsvart kullholdig siltholdig sand. Det var store innslag av stein i nedgravingen så vel som undergrunnen. Noe som gjorde det vanskelig å skille hvor nedgravingen endte og undergrunnen startet. Undergrunnen var den rødbrune grus og siltholdige sanden som har vist seg å være undergrunn ved andre strukturer. Profil 2: Nedgravingen har samme kullholdige lag som i profil 1. Dette laget har her en større konsentrasjon av kull enn det som er i profil 1. Nedgravingen har et skille hvor det kullholdige laget ender og blir erstattet av en slags steinpakning som får strukturen til å likne på ei grøft da den ender i en spiss i bunn. Profil 1: Ujevn i bunn. Ujevn i venstre side og ujevn i høyre side. Profil 2: ujevnt spiss i bunn. Ujevn i venstre side og ujevn i høyre side. Tolkning: Rensing av overflaten viste at det gikk en steinpakning med spor av kull i videre nordvest i overflaten. En snitting av denne litt lenger bort viste seg å inneholde mer kull. Og en tydelig konsentrasjon av stein under det kullholdige laget. Derfor er det grunn til å tolke strukturen som en grøft med et ukjent funksjon.</p>	95	330	16
3482	Annet	<p>Delfelt 3. Avlang. Lengde: 330. Bredder profil 1: 95cm. Bredder profil 2: 55cm. Dybde profil 1: 16cm. Dybde profil 2: 35cm. Fyllmateriale: Profil 1: Gråsvart kullholdig siltholdig sand. Framsto som mørk askegrå etter å ha tørket opp på toppen. Det var store innslag av stein i nedgravingen så vel som undergrunnen. Noe som gjorde det vanskelig å skille hvor nedgravingen endte og undergrunnen startet. Undergrunnen var den rødbrune grus og siltholdige sanden som har vist seg å være undergrunn ved andre strukturer. Profil 2: Nedgravingen har samme kullholdige lag som i profil 1. Dette laget har her en større konsentrasjon av kull enn det som er i profil 1. Nedgravingen har et skille hvor det kullholdige laget ender og blir erstattet av en slags steinpakning som får strukturen til å likne på ei grøft da den ender i en spiss i bunn. Tolkning: Trolig del av en grøft med ukjent funksjon. Relatert til 2686</p>	95	330	16

Vedlegg 5 Funnliste T26453

Funnliste T27453/1-40

Boplassfunn fra bronsealder/eldre jernalder fra Fantebrauta, av Horgheim (65), Rauma k., Møre og Romsdal.

- 1) **Prøve av trekull.** Fnr: 864. Vekt: 7,86 gram. Strukturnr: 626 Kokegrop
- 2) **Prøve av trekull.** Fnr: 1488. Vekt: 8,59 gram. Strukturnr: 411 Nedgraving
- 3) **Prøve av trekull.** Fnr: 1489. Vekt: 36,16 gram. Strukturnr: 1324 Kokegrop
- 4) **Prøve av trekull.** Fnr: 1927. Vekt: 6,2 gram. Strukturnr: 1445 Kokegrop
- 5) **Prøve av trekull.** Samlet fra øverste kullrand. Fnr: 2131. Vekt: 45,32 gram. Strukturnr: 456 Kokegrop
- 6) **Prøve av trekull.** Prøven tatt fra nederste kullrand. Fnr: 2132. Vekt: 22,01 gram. Strukturnr: 456 Kokegrop
- 7) **Prøve av trekull.** Fnr: 3982. Vekt: 29,45 gram. Strukturnr: 2625 Kokegrop
- 8) **Prøve av trekull.** Fnr: 4101. Vekt: 7,74 gram. Strukturnr: 200045 Kokegrop
- 9) **Prøve av trekull.** Prøve tatt i profil 4044, lag 40 (jfr. rentegning i rapport). Fnr: 4116. Vekt: 6,3 gram. Strukturnr: 4044 Dyrkingslag
- 10) **Prøve av trekull.** Prøven er tatt fra lag 3 (jfr. rentegning i rapport) fra en lys del av mulig dyrkingslag. Kutt 4102, profil 4046, sjakt 3963. Fnr: 4118. Vekt: 0,17 gram. Strukturnr: 4102 Profil
- 11) **Prøve av trekull.** Prøven er tatt fra lag 4 (jfr. rentegning i rapport), i kutt 4102, profil 4046, sjakt 3963. Laget er det mørkt kullholdig dyrkingslag. Fnr: 4119. Vekt: 4,14 gram. Strukturnr: 4102 Profil
- 12) **Prøve av trekull.** Prøven er tatt i lag 9 (jfr. rentegning i rapport), fra kutt 4044. Laget består av Mørkegrun siltholdig masse, feit/ fin konsistens. Fnr: 4122. Vekt: 2,1 gram. Strukturnr: 4044 Profil
- 13) **Prøve av trekull.** Tatt i lag 4 (jfr. rentegning i rapport). Laget består av et kullag/kullinse, dyrkingslag. I Kutt 4042, profil 3856, sjakt 3889. Fnr: 4124. Vekt: 0,37 gram. Strukturnr: 4042 Profil
- 14) **Prøve av trekull.** Prøven er tatt fra lag 6 (jfr. rentegning i rapport). Laget består av et kullholdig dyrkingslag. I Kutt 4042, profil 3856, sjakt 3889. Fnr: 4125. Vekt: 2,26 gram. Strukturnr: 4042 Profil
- 15) **Prøve av trekull.** Prøven er tatt i lag 26 (jfr. rentegning i rapport). Fra profil 2856, kutt 4044, sjakt 3889. Fnr: 4126. Vekt: 1,94 gram. Strukturnr: 4044 Profil
- 16) **Prøve av trekull.** Tatt i profil 3878, nedre kullag (nederst i profilen). Profilen er ikke tegnet i felt. Se bilde Da60619_051 (jf. rapport). Fnr: 4131. Vekt: 1,08 gram. Strukturnr: 3878 Profil
- 17) **Prøve av trekull.** Tatt i profil 3878, kullinse over det tykke kulturlaget nederst. Profilen er ikke tegnet i felt. Se bilde nummer 60619_51 (jfr. rapport). Fnr: 4132. Vekt: 1,53 gram. Strukturnr: 3878 Profil
- 18) **Prøve av trekull.** Tatt fra dyrkingslag i profil 3856, like nord for kutt 4044. Tatt fra lag 14 (rentegning i rapport) Se bilde Da60619_045 (jfr. rapport). Fnr: 4133. Vekt: 4,61 gram. Strukturnr: 4044 Profil
- 19) **Prøve av trekull.** Prøven er tatt i bunnen av sjakt 3889, profil 3856 i det nederste dyrkningslaget. Ca. 25 meter nord fra kutt 4044. Se bilde Da60619_046 og Da60619_047. Fnr: 4206. Vekt: 4,23 gram. Strukturnr: 3856 Profil

20) Prøve av trekull. Prøve tatt ca. 2 meter nordvest for prøve ID 4206. Nederste dyrkingslag i profil 3856. Ikke tegnet. Bilde Da60619_049 og Da60619_50. Fnr: 4209. Vekt: 19,24 gram. Strukturnr: 3856 Profil

21) Prøve av trekull. Fnr: 4333. Vekt: 7,66 gram. Strukturnr: 433 Stolpehull

22) Makrofossilprøve. Dyrkingslag, Lag 40 (jfr. rentegning i rapport), i sjakt 3889, profil 3856, kutt 4044. Fnr: 4117. Strukturnr: 4044 Profil

23) Makrofossilprøve. Dyrkingslag, Lag 4 (se rentegning) Sjakt 3963, profil 4046, kutt 4102. Fnr: 4120. Strukturnr: 4046 Profil

24) Makrofossilprøve. Dyrkingslag, Lag 5 og 6 (Se rentegning jfr. rapport) . Sjakt 3963, profil 4046, kutt 4102. Fnr: 4121. Strukturnr: 4102 Profil

25) Makrofossilprøve. Prøven er tatt i lag 9 (jfr. rentegning i rapport). Kutt 4044, profil 3856, sjakt 3889. Fnr: 4123. Strukturnr: 4044 Profil

26) Makrofossilprøve. Dyrkingslag, Lag 26 (jfr. rentegning i rapport). Sjakt 3889, sjakt 3856, kutt 4044. Fnr: 4127. Strukturnr: 4044 Profil

27) Makrofossilprøve. Dyrkingslag, øverste lag, lag 4 (jfr. rentegning i rapport). Kutt 4042, profil 3856. Fnr: 4129. Strukturnr: 4042 Profil

28) Makrofossilprøve. Dyrkingslag, nederste lag, lag 6 (jfr. rentegning i rapport). Sjakt 3889, profil 3856, kutt 4042. Fnr: 4130. Strukturnr: 4042 Profil

29) Makrofossilprøve Dyrkingslag ved kutt 4044 (like nord/utenfor tegning, profil 3856 (lag 14 jfr. rentegning i rapport) Bilde nummer Da60619_45. Fnr: 4134. Strukturnr: 3856 Profil

30) Makrofossilprøve. Dyrkingslag, nedre kullag, tverrprofil 3878 Bilde Da60619_051. Fnr: 4207. Strukturnr: 3878 Profil

31) Makrofossilprøve. Dyrkingslag, kullinse midt i profilen, tverrprofil i sjakt 3889, profil 3878.. Se bilde Da60619_051. Fnr: 4208. Strukturnr: 3878 Profil

32) Jordmikromorfologiprøve. Merket B på profiltegning (jfr. rapport). Fnr: 4105. Strukturnr: 4044 Profil

33) Jordmikromorfologiprøve. Merket C på profiltegning (jfr. rapport). Fnr: 4106. Strukturnr: 4044 Profil

34) Jordmikromorfologiprøve. Merket D på profiltegning. (jfr. rapport). Fnr: 4107. Strukturnr: 4044 Profil

35) Jordmikromorfologiprøve. Merket E på profiltegning (jfr. rapport). Fnr: 4108. Strukturnr: 4044 Profil

36) Jordmikromorfologiprøve. Merket F på profiltegning (jfr. rapport). Fnr: 4109. Strukturnr: 4044 Profil

37) Jordmikromorfologiprøve. Merket G på profiltegning (jfr. rapport). Fnr: 4111. Strukturnr: 4044 Profil

38) Jordmikromorfologiprøve. Merket H på profiltegning (jfr. rapport). Fnr: 4112. Strukturnr: 4044 Profil

39) Jordmikromorfologiprøve. Merket I på profiltegning (jfr. rapport). Fnr: 4113. Strukturnr: 4044 Profil

40) Jordmikromorfologiprøve. Merket A på profiltegning (jfr. rapport). Fnr: 4144. Strukturnr: 4044 Profil

Funnomstendighet: Arkeologisk utgravning Arkeologisk utgravning av bosetnings- aktivitetsområde i forbindelse med rassikring langs E136 i regi av Statens Vegvesen. Askeladden ID 178581. Prosjektleder Raymond Sauvage. Feltleder Lene Vestrum Kirkhus. Fokus for undersøkelsen var å finne jordbruksspor fra forhistorisk tid og dokumentere anleggspor. Lokaliteten (Fantebrauta delfelt 3 og delfelt 4) ble maskinelt

avtorvet. Det ble lagt sjakter i ytterkant av feltet. Fra utvalgte seksjoner i sjakten ble de stratigrafiske lagene dokumentert stratigrafisk. Lokaliteten ligger midt i Romsdalen, og i denne delen av Romsdalen er dalføret preget av mange og hyppige ras, skred og flom, og lokaliteten har derfor en komplisert stratigrafi. Det ble dokumentert 4 mulige dyrkingslag, hvor det dypeste ligger 2,5 meter under matjorda. Mellom dyrkingslagene var lagene preget av ras- og flomsedimenter. Det ble tatt ut 9 jordmikromorfologiske prøver, 13 kullprøver og 10 makrofossilprøver fra de mulige dyrkingslagene, som er sendt inn for analyse. Analyseresultat vil bli lagt ved rapporten elektronisk. Det ble avdekt 2970,871 m², og gravd ca. 330 m³ i sjaktene. Det ble dokumentert 5 kokegroper, 1 stolpehull, 2 nedgravinger av ukjent funksjon på delfeltene. Anleggsspor ble snittet, tegnet og dokumentert. Det ble tatt ut kullprøver fra 8 av strukturene. Det ble ikke gjort gjenstandsfunn i løpet av undersøkelsen. Ved arkeologisk registrering i 2014 ble kullprøve fra en kokegrop datert til yngre romertid-folkevandringstid. På delfelt 2 (vis a vis delfelt 3) ble en kullprøve fra et dyrkingslag 1,6 meter ned i profilen datert yngre bronsealder. Inntaksvurdert 20.03.2017 Jenny

Kartreferanse/-koordinater: Projeksjon: EU89-UTM; Sone 32, N: 6927266,63, Ø: 437776,98.

LokalitetsID: 178581.

Funnet av: Lene Vestrum Kirkhus.

Funnår: 2016.

Katalogisert av: Lene Vestrum Kirkhus.

NTNU Vitenskapsmuseet er en enhet ved Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet, NTNU.

NTNU Vitenskapsmuseet skal utvikle og formidle kunnskap om natur, kultur og vitenskap. Museet skal sikre og forvalte de vitenskapelige samlingene og aktivisere dem gjennom forskning, formidling og undervisning.

Seksjon for arkeologi og kulturhistorie har forvaltningsansvar for automatisk fredete kulturminner og skipsfunn i Nordmøre, Sør-Trøndelag, Nord-Trøndelag, nordlige Romsdal og Nordland til og med Rana. Seksjonen foretar arkeologiske undersøkelser på kulturminner over og under vann, i henhold til kulturminneloven.

ISBN 978-82-8322-104-6
ISSN 2387-3965

© NTNU Vitenskapsmuseet
Publikasjonen kan siteres fritt med kildeangivelse

www.ntnu.no/vitenskapsmuseet